Η Καταστολή της Αλληλεγγύης προς τους Παλαιστίνιους στη Γερμανία

Του Yegor Halva

Μετάφραση Παναγιώτης Λυκογιάννης

Πηγή Unicorn Riot

Βερολίνο, Γερμανία – Πολύ πριν τις 7 Οκτωβρίου 2023, οι Παλαιστίνιοι και οι υποστηρικτές τους στη Γερμανία, ειδικά στο Βερολίνο, αντιμετώπιζαν πολιτικές περιθωριοποίησης και αυστηρής καταπίεσης. Μια συνεχής επίθεση στα συνταγματικά τους δικαιώματα ελευθερίας λόγου, συνάθροισης και έκφρασης έχει ενταθεί από τις 7 Οκτωβρίου, καταπνίγοντας την ικανότητά τους να θρηνούν και να μιλούν ενάντια στις γενοκτονικές ενέργειες του Ισραήλ στη Γάζα.

Σε μια πρόσφατα δημοσιευμένη βάση δεδομένων με τίτλο *Index of Repression*, το European Legal Support Centre (ELSC) και το Forensic Architecture έχουν τεκμηριώσει 766 περιστατικά πολυδιάστατης καταστολής εναντίον φιλοπαλαιστινιακών φωνών, από το 2019 μέχρι τον Απρίλιο του 2025. Συλλήψεις, λογοκρισία, απαγορεύσεις διαδηλώσεων, παρενόχληση, παρακολούθηση, επαγγελματικές συνέπειες και κυρώσεις σε χώρους εργασίας έχουν χρησιμοποιηθεί συστηματικά εναντίον ακτιβιστών, πολιτικών οργανώσεων, δημοσιογράφων, ακαδημαϊκών, καλλιτεχνών και ΜΚΟ από την αστυνομία, κρατικούς θεσμούς και μέσα ενημέρωσης. Φωνές Εβραίων υπέρ της Παλαιστίνης υφίστανται επίσης κυρώσεις για κριτική στο κράτος του Ισραήλ.

Όπως επισημαίνει το ELSC, «**η καταστολή δεν λειτουργεί μόνο για να λογοκρίνει, αλλά και για να διαμορφώσει το τι θεωρείται αποδεκτός λόγος, δημιουργώντας μια πολιτική πραγματικότητα στην οποία η αλληλεγγύη προς την Παλαιστίνη χαρακτηρίζεται**

αποκλίνουσα, επικίνδυνη ή εκτός των ορίων της δημοκρατικής έκφρασης».

Το άρθρο αυτό στοχεύει να θέσει σε πλαίσιο ορισμένες πτυχές της κατάστασης, από τη θεμελίωση της καταστολής έως την ανάδειξη του εύρους και της σοβαρότητας των φωνών για την Παλαιστίνη που σιωπούν στη Γερμανία. Εστιάζουμε στο Βερολίνο, όπου έχουν σημειωθεί οι μεγαλύτερες κινητοποιήσεις και οι κυβερνητικές καταστολές. Για να ξεκινήσουμε, παρουσιάζουμε ένα βίντεο από τη φιλοπαλαιστινιακή διαδήλωση της 21ης Ιουνίου 2025 στο Βερολίνο, όπου μιλήσαμε με ακτιβιστές, οργανωτές και μια δημοσιογράφο που έχει μπει στην μαύρη λίστα.

Οι Παλαιστίνιοι στη Γερμανία

Η Γερμανία φιλοξενεί μία από τις μεγαλύτερες παλαιστινιακές κοινότητες στην Ευρώπη, με εκτιμήσεις που κυμαίνονται από 100.000 έως 300.000 άτομα. Οι ακριβείς αριθμοί είναι ασαφείς, καθώς η παλαιστινιακή ιθαγένεια δεν καταγράφεται στις γερμανικές στατιστικές. Οι Παλαιστίνιοι κατηγοριοποιούνται με διάφορες ετικέτες, όπως πρόσφυγες, άτομα χωρίς υπηκοότητα ή ανάλογα με τις χώρες διέλευσης (π.χ. Λίβανος, Συρία). Οι κάτοχοι ισραηλινής υπηκοότητας καταγράφονται ως Ισραηλινοί, ενώ άλλοι μπορεί να έχουν γερμανική ή άλλη ευρωπαϊκή υπηκοότητα.

Η πρωτεύουσα, το Βερολίνο, φιλοξενεί τον μεγαλύτερο παλαιστινιακό πληθυσμό στη Γερμανία. Σύμφωνα με το Γραφείο Στατιστικής Βερολίνου και Βρανδεμβούργου, ο αριθμός των Παλαιστίνιων προσδιορίστηκε σε 11.753 το 2013. Από την άλλη, μια έκθεση του Berlin International το 2010 εκτιμούσε τον αριθμό πάνω από 30.000, ενώ παλαιστινιακές οργανώσεις ανεβάζουν τον αριθμό έως 45.000. Αυτή η έλλειψη αναγνώρισης οδηγεί σε αορατότητα και διαιωνίζει τη συστηματική περιθωριοποίηση.



Παλαιστινιακές σημαίες κατά τη διάρκεια μαζικής διαμαρτυρίας υπέρ της Παλαιστίνης στις 21 Ιουνίου 2025 έξω από το κτίριο του Ράιχσταγκ στο Βερολίνο της Γερμανίας.

Η Ιδεολογία της Staatsräson / raison d'état

Ένα βασικό σημείο για την κατανόηση της σκληρής καταστολής του φιλοπαλαιστινιακού κινήματος στη Γερμανία – καθώς και των θεμελίων της σημερινής γερμανικής διπλωματίας και εξωτερικής πολιτικής – είναι η κατανόηση της υποκείμενης ιδεολογίας. Η έννοια της *Staatsräson* αναφέρεται στην αντίληψη ότι η ασφάλεια του Ισραήλ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των θεμελιωδών συμφερόντων του γερμανικού κράτους.

Η εμφάνιση αυτής της έννοιας σήμανε μια μετατόπιση στην προσέγγιση της Γερμανίας προς τα μαθήματα του Ολοκαυτώματος. Η γερμανική πολιτική ελίτ απομακρύνθηκε από την ιδέα ότι το Ολοκαύτωμα δημιούργησε μια ευθύνη προς την ανθρωπότητα ως σύνολο και το προσέγγισε ως ευθύνη μόνο προς το Ισραήλ.

Αυτή η μετατόπιση ξεκίνησε με την ομιλία της Καγκελαρίου Άνγκελα Μέρκελ στην Κνεσέτ το 2008, όπου διατύπωσε για πρώτη

φορά αυτή την αρχή. Μετά τις επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου στο Ισραήλ, η θέση αυτή ενισχύθηκε από τον διάδοχό της, Καγκελάριο Όλαφ Σολτς, ο οποίος δήλωσε: «Σε αυτή τη στιγμή, υπάρχει μόνο μία θέση για τη Γερμανία. Αυτή είναι στο πλευρό του Ισραήλ», τονίζοντας ότι «η ασφάλεια του Ισραήλ αποτελεί γερμανικό εθνικό συμφέρον (raison d'etat).

Υποστηρικτές της αρχής της *Staatsräson* βρίσκονται σε ολόκληρο το γερμανικό πολιτικό φάσμα, από την ακροδεξιά AfD μέχρι τους Σοσιαλδημοκράτες (SPD), τους Πράσινους και την αριστερά. Αυτή η «Querfront», μια συμμαχία από την άκρα δεξιά έως την άκρα αριστερά, νομιμοποιεί τις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Γερμανίας εναντίον των Παλαιστινίων.

Η αντίθεση στον σιωνιστικό εποικισμό και τη γενοκτονία παρουσιάζεται εσκεμμένα όλο και περισσότερο ως αντισημιτισμός, μια ταμπέλα που χρησιμοποιείται για να φιμώσει τις φιλοπαλαιστινιακές φωνές. Οι παλαιστινιακές, αραβικές και μουσουλμανικές κοινότητες παρουσιάζονται συνολικά ως εγγενώς βίαιες, αντισημιτικές και ως απειλές ασφαλείας λόγω της ίδιας της ύπαρξής τους. Οι γερμανοί ηγέτες έχουν καλέσει τους μουσουλμάνους να «**αποστασιοποιηθούν δημόσια από τον αντισημιτισμό».**

Μια κατασκευασμένη αφήγηση εισαγόμενου αραβικού/παλαιστινιακού αντισημιτισμού χρησιμοποιείται για να σβηστεί η ίδια η ιστορία του αντισημιτισμού της Γερμανίας, ενώ επιβάλλεται συλλογική ευθύνη σε ήδη περιθωριοποιημένες αραβικές μεταναστευτικές κοινότητες. Αγνοεί το ευρύτερο πλαίσιο της αύξησης της αντισημιτικής βίας, κυρίως από την άκρα δεξιά, και λειτουργεί ως απόσπαση της προσοχής από την αποτυχία του κράτους να αντιμετωπίσει τον θεσμικό ρατσισμό και τον αντισημιτισμό που παραμένει στη γερμανική κοινωνία.

Η αφήγηση του εισαγόμενου αντισημιτισμού έχει χρησιμοποιηθεί για την επιβολή αυστηρότερων μέτρων μετανάστευσης. Εκφράσεις στήριξης προς την παλαιστινιακή υπόθεση έχουν χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για την άρνηση ανανέωσης αδειών διαμονής, ακόμη

και για απελάσεις.

Επιπλέον, το τελευταίο σχέδιο νόμου περί πολιτογράφησης στη Γερμανία αναγνωρίζει τις «**αντισημιτικές στάσεις**» ως βάση αποκλεισμού, ενώ παράλληλα απαιτεί την αναγνώριση του δικαιώματος ύπαρξης του Ισραήλ.

Ο προηγούμενος καγκελάριος του SPD, Όλαφ Σολτς, δήλωσε στις 20 Οκτωβρίου 2023: «**Πρέπει να απελαύνουμε ανθρώπους πιο συχνά και γρήγορα**», ευθυγραμμιζόμενος πλήρως με την ρητορική και τα αιτήματα του ακροδεξιού κόμματος AfD (Εναλλακτική για τη Γερμανία), το οποίο έχει αποκτήσει σημαντική δυναμική τα τελευταία χρόνια.

Οι αντισιωνιστικές εβραϊκές ομάδες δηλώνουν σαφώς ότι αυτό που τους καθιστά ανασφαλείς είναι οι δεξιοί πολιτικοί και οι ναζί που αυξάνουν την εξουσία τους στο γερμανικό κοινοβούλιο, η συνεργασία αστυνομίας, στρατού και ακροδεξιάς, ο δομικός και πολιτιστικός ρατσισμός μέσα στους γερμανικούς θεσμούς, και η μετακύληση ευθυνών για τον αντισημιτισμό σε κοινότητες με βάσει την φυλή.

Η Ρακέλ Σάπιρο, μέλος του Διεθνούς Δικτύου Αντισιωνιστών Εβραίων, της οποίας η γιαγιά ήταν επιζήσασα του Ολοκαυτώματος, πιστεύει ότι «οι Γερμανοί είναι οι πιο παραγωγικοί αντισημίτες που έχει δει ποτέ ο κόσμος» και χρησιμοποιούν την «ψευδή εξίσωση Σιωνισμού και Ιουδαϊσμού» για να ποινικοποιήσουν άλλους.

> *«Η Γερμανία και οι Γερμανοί είναι οι πιο παραγωγικοί αντισημίτες που έχει γνωρίσει ποτέ ο κόσμος. Τώρα ισχυρίζονται ότι οι Μουσουλμάνοι, οι Άραβες και ιδιαίτερα οι Παλαιστίνιοι έφεραν τον αντισημιτισμό στη Γερμανία, στη χώρα που σκότωσε έξι εκατομμύρια Εβραίους (…) Αντιμετωπίζουν τους Εβραίους εξίσου άσχημα όπως πάντα. Χρησιμοποιούν αυτήν την ψευδή εξίσωση Σιωνισμού και Ιουδαϊσμού για να καταπιέσουν και να ποινικοποιήσουν άλλες ομάδες ανθρώπων. Η Γερμανία δεν είναι ξένη στην απανθρωποποίηση άλλων ομάδων για να*

συνεχιστούν τα εγκλήματα πολέμου εναντίον τους. Συνεχίζουν να είναι αντισημίτες μέσω αυτής της εξίσωσης».

Ρακέλ Σάπιρο, μέλος του Διεθνούς Δικτύου Αντισιωνιστών Εβραίων.

Καταστολή των Διαδηλώσεων υπέρ της Παλαιστίνη στο Βερολίνο

Οι αρχές του Βερολίνου είχαν ήδη δείξει τις προθέσεις τους απαγορεύοντας τις εκδηλώσεις μνήμης της Nakba το 2022 και το 2023. Από τον Οκτώβριο του 2023, η αντίδρασή τους στις διαδηλώσεις αλληλεγγύης προς τους Παλαιστίνιους χαρακτηρίζεται από σκληρή καταστολή, συμπεριλαμβανομένων απαγορεύσεων διαδηλώσεων και επιθετικής αστυνόμευσης.

Στις 9 Οκτωβρίου 2023, η αστυνομία του Βερολίνου επέβαλε απαγόρευση μιας εβδομάδας για τις διαδηλώσεις αλληλεγγύης προς τους Παλαιστίνιους, η οποία παρατάθηκε έως τις 27 Οκτωβρίου. Μεταξύ 11 και 20 Οκτωβρίου, η ELSC κατέγραψε 600 προσαγωγές στο Βερολίνο, συμπεριλαμβανομένων ανηλίκων, μαζί με πολυάριθμες ποινικές και διοικητικές υποθέσεις.

Όπως έχει αναδείξει η Καμπάνια για τα Θύματα Ρατσιστικής Αστυνομικής Βίας (KOP), υπάρχουν πολυάριθμα βίντεο που τεκμηριώνουν την αστυνομική βία, όπως η χρήση σπρέι πιπεριού, αστυνομικών σκύλων και σωματικής βίας, προκαλώντας πολλούς τραυματισμούς. Ανήλικοι συνελήφθησαν μόνο και μόνο επειδή κρατούσαν την παλαιστινιακή σημαία ή φώναζαν «Λευτεριά στην Παλαιστίνη».

Το Υπουργείο Εσωτερικών χαρακτήρισε το σύνθημα «**Από τον ποταμό ως τη θάλασσα, η Παλαιστίνη θα είναι ελεύθερη**» ως έκφραση υποστήριξης της Χαμάς, μαζί με άλλα σύμβολα.

Σε πολλές περιπτώσεις κατά τους τελευταίους 22 μήνες, η γερμανική αστυνομία έχει απαγορεύσει τη χρήση της αραβικής γλώσσας σε διαδηλώσεις, έχει κατασχέσει έντυπα και έχει ποινικοποιήσει τα συνθήματα, τους παραδοσιακούς

παλαιστινιακούς χορού και τη χρήση πολιτιστικών συμβόλων όπως η κεφίγια.

Στη μεγάλη διαδήλωση στο Βερολίνο τον Ιούνιο του 2025, η Αμίρα, παλαιστίνια ακτιβίστρια, δήλωσε στο Unicorn Riot ότι έχει βιώσει «πολλές περιπτώσεις» καταστολής για να τις αναφέρει όλες, «**κάθε διαδήλωση τελείωσε βίαια**». Είπε ότι πέρασε ατελείωτες νύχτες παρέχοντας υποστήριξη σε κρατούμενους ή «περιμένοντας στα νοσοκομεία για να λάβουν οι σύντροφοί της θεραπεία. Έχω φίλους των οποίων τα σπίτια έχουν ερευνηθεί λόγω αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης».

Αυτή η ποινικοποίηση έχει υπερβεί το πλαίσιο των διαδηλώσεων και έχει κανονικοποιηθεί σε πολλές εργατικές μουσουλμανικές περιοχές όπως το Βερολίνο-Νόικολν, όπου ζει η μεγαλύτερη παλαιστινιακή κοινότητα. Δημιουργώντας την εικόνα του νεαρού, οργισμένου, συναισθηματικού και βίαιου Άραβα Μουσουλμάνου, το γερμανικό κράτος και η αστυνομία ουσιαστικά κατέλαβαν το ήδη υπερβολικά αστυνομοκρατούμενο Νόικολν για αρκετές εβδομάδες για να αποτρέψουν διαδηλώσεις αμέσως μετά τις 7 Οκτωβρίου 2023.



Μεγάλες ομάδες αστυνομικών εθεάθησαν έξω από τη μαζική

διαμαρτυρία υπέρ της Παλαιστίνης στις 21 Ιουνίου 2025 στο Βερολίνο της Γερμανίας.

Μεγάλες ομάδες αστυνομικών εντοπίστηκαν έξω από τη μαζική διαδήλωση υπέρ της Παλαιστίνης στις 21 Ιουνίου 2025 στο Βερολίνο.

Συνέδριο για την Παλαιστίνη – Κατηγορούμε!

Ένα τριήμερο συνέδριο για την Παλαιστίνη που πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο τον Απρίλιο του 2024 είχε σκοπό να λειτουργήσει ως "δικαστήριο" για να καταδείξει την μαζική καταστροφή της Γάζας και του πληθυσμού της από το κράτος του Ισραήλ, να αποκαλύψει τον ρόλο που διαδραματίζει το γερμανικό κράτος και να κινητοποιήσει για τα ανθρώπινα δικαιώματα υπό το σύνθημα «Ποτέ ξανά» για όλους.

Η εκδήλωση αστυνομοκρατήθηκε έντονα και δαιμονοποιήθηκε από τα γερμανικά μέσα και την πολιτική. Οι τίτλοι χαρακτήριζαν το συνέδριο ως «συνέδριο μίσους προς το Ισραήλ», παρά το γεγονός ότι εβραϊκές οργανώσεις συμμετείχαν στη διοργάνωση. Πριν από το συνέδριο, τα σπίτια των διοργανωτών ερευνήθηκαν από την αστυνομία του Βερολίνου και το γερμανικό κράτος πάγωσε τον τραπεζικό λογαριασμό της οργάνωσης Jewish Voice for a Just Peace in the Middle East.

Πριν από το συνέδριο, απαγορεύτηκε η είσοδος στον πρώην υπουργό Οικονομικών της Ελλάδας, Γιάνη Βαρουφάκη, νυν ηγέτη του ευρωπαϊκού κόμματος Μέρα25, και στον βρετανο-παλαιστίνιο συγγραφέα Salman Ghassan Abu Sittah. Και οι δύο αποκλείστηκαν από όλες τις πολιτικές δραστηριότητες στη Γερμανία, ακόμα και μέσω Zoom.

Την πρώτη ημέρα του συνεδρίου, 12 Απριλίου, περίπου 2.500 αστυνομικοί με εξοπλισμό αντιμετώπισης ταραχών εισέβαλαν στον χώρο, έκοψαν το ρεύμα και συνέλαβαν πολλούς διοργανωτές και συμμετέχοντες. Η αστυνομία στη συνέχεια απαγόρευσε τις δύο τελευταίες ημέρες του συνεδρίου. Την επόμενη μέρα, η αστυνομία

επιτέθηκε σε άτομα που διαδήλωναν κατά της απαγόρευσης του συνεδρίου.

Μέρες μετά την εκδήλωση, ο κάτοικος Βερολίνου Udi Raz, Ισραηλινός που βοήθησε στη διοργάνωση του συνεδρίου, έχασε τη δουλειά του για την αναφορά στο Ισραήλ ως **«απαρτχάιντ»** και έκτοτε χαρακτηρίζεται αντισημίτης από τα γερμανικά κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης .

Ο χαρακτηρισμός του BDS ως Εξτρεμιστικής Οργάνωσης

Η καταστολή της αλληλεγγύης προς την Παλαιστίνη στη Γερμανία έφτασε σε νέο επίπεδο στις 18 Ιουνίου 2024, όταν η κύρια υπηρεσία πληροφοριών Verfassungsschutz ανακοίνωσε ότι το κίνημα Boycott, Divestment and Sanctions (BDS) ελέγχεται ως **«εξτρεμιστική ομάδα»**.

Η Έκθεση για την Προστασία του Συντάγματος (PDF) ισχυρίζεται ότι το BDS είναι ένα κίνημα που χαρακτηρίζεται από αντι-ισραηλινές θέσεις και δηλώσεις, **«και οι δομές, οι ακόλουθοι και οι υποστηρικτές που του αποδίδονται συνδέονται με τον κοσμικό παλαιστινιακό εξτρεμισμό».**

Οι προθέσεις του γερμανικού κράτους απέναντι στο κίνημα BDS ήταν σαφείς από το 2019, όταν το γερμανικό κοινοβούλιο χαρακτήρισε το BDS ως αντισημιτικό, η μόνη χώρα στην ΕΕ που το έκανε.

Παρακολούθηση Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

Τα κοινωνικά μέσα στη Γερμανία έχουν γίνει εστία αστυνόμευσης και ποινικοποίησης της υποστήριξης προς την Παλαιστίνη και της αντικατοχικής στάσης. Η γερμανική κυβέρνηση έχει εντείνει τις προσπάθειες παρακολούθησης και τιμωρίας δραστηριοτήτων στα social media που σχετίζονται με αλληλεγγύη προς την Παλαιστίνη.

Έχουν καταγραφεί πολλές περιπτώσεις ερευνών σε σπίτια και συλλήψεων για τη χρήση συνθημάτων όπως «Από τον Ποταμό ως τη

θάλασσα» και, γενικότερα, για την έκφραση υποστήριξης προς την Παλαιστίνη διαδικτυακά, ακόμα και με ένα «like».

Μετά από εκδηλώσεις όπως το Συνέδριο για την Παλαιστίνη, οι αρχές έθεσαν υπό διερεύνηση ομιλητές βάσει των αναρτήσεών τους στα social media. Επιπλέον, τμήματα της γερμανικής κοινωνίας πολιτών συμμετέχουν σε αυτή την ψηφιακή αστυνόμευση με προσωπικές καταγγελίες και αρχειοθέτηση αναρτήσεων που ασκούν κριτική στις ισραηλινές πολιτικές.



Πινακίδα που γράφει «Η ανθρωπότητα θα επικρατήσει. Η Παλαιστίνη θα είναι ελεύθερη» κατά τη διάρκεια μαζικής διαμαρτυρίας υπέρ της Παλαιστίνης στις 21 Ιουνίου 2025 στο Βερολίνο της Γερμανίας. **Καταστολή στον Εκπαιδευτικό Τομέα**

Η καταστολή της αλληλεγγύης προς την Παλαιστίνη στη Γερμανία έχει επηρεάσει ακαδημαϊκά ιδρύματα, φιμώνοντας τη διαφωνία και στοχοποιώντας φοιτητές και ακαδημαϊκούς.
Οι διαδηλώσεις έχουν κατασταλεί, εκδηλώσεις και διαλέξεις που έκαναν κριτική στην ισραηλινή πολιτική έχουν ακυρωθεί, έχουν οργανωθεί εκστρατείες δυσφήμισης κατά συνεδρίων και ακαδημαϊκών και έχουν τεθεί σε εφαρμογή εσωτερικές έρευνες κατά των ακαδημαϊκών. Πρωταγωνιστές σε αυτές τις περιπτώσεις

ήταν οι διοικήσεις των πανεπιστημίων, η αστυνομία και τα ΜΜΕ, επικαλούμενοι «**αντισημιτισμό», «έλλειψη ουδετερότητας» ή «παραβίαση πολιτικής».**

Στις 7 Μαΐου 2024, 100 φοιτητές συγκεντρώθηκαν στο campus του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου και στήσανε σκηνές για να δημιουργήσουν ένα καταυλισμό διαμαρτυρίας, συμμετέχοντας στο διεθνές κίνημα καταυλισμών των φοιτητών. Η διοίκηση του πανεπιστημίου ενημέρωσε άμεσα την αστυνομία, η οποία κατέφθασε και εκκένωσε βίαια τον καταυλισμό, συλλαμβάνοντας με βία τους ακτιβιστές που συμμετείχαν.

Ως αντίδραση σε αυτή την καταστολή, δημοσιεύτηκε μια «δήλωση καθηγητών στα πανεπιστήμια του Βερολίνου» υπογεγραμμένη από πάνω από 1.000 ακαδημαϊκούς, σε υποστήριξη των διαμαρτυρόμενων φοιτητών και με έκκληση προς τις διοικήσεις «**να αποφύγουν την χρήση αστυνομικής βίας εναντίον των ίδιων των φοιτητών τους, καθώς και την περαιτέρω ποινική τους δίωξη».**

Διαρροές εσωτερικών email από το Υπουργείο Παιδείας τον Ιούνιο 2024 δείχνουν ότι ο πρώην υπουργός Παιδείας και Έρευνας ζήτησε ποινική έρευνα σχετικά με την επιστολή και μια αξιολόγηση για το ενδεχόμενο ανάκλησης της χρηματοδότησης του πανεπιστημίου λόγω της ανοιχτής επιστολής.

Η Amira, πρώην φοιτήτρια η ίδια, επέλεξε να εγκαταλείψει τις σπουδές της μετά τη σύλληψη και την επιβολή προστίμου από το ίδιο της το πανεπιστήμιο για συμμετοχή σε κατάληψη αίθουσας υπέρ της Παλαιστίνης τον Νοέμβριο 2023. «Ειλικρινά, δεν ήθελα να πηγαίνω πια εκεί», είπε.

Στα σχολεία εφαρμόστηκαν πολιτικές περαιτέρω περιθωριοποίησης της παλαιστινιακής ταυτότητας και φίμωσης όσων μιλούσαν υπέρ της Παλαιστίνης. Τον Οκτώβριο 2023, εκδόθηκε οδηγία που επέτρεπε στα σχολεία να απαγορεύσουν παλαιστινιακά σύμβολα, όπως την κεφίγια και τα σήματα «**Ελεύθερη Παλαιστίνη**».

Ένας δάσκαλος στο Βερολίνο χτύπησε μαθητή για την προβολή της παλαιστινιακής σημαίας στο σχολείο στις 9 Οκτωβρίου 2023. Ο

μαθητής αποβλήθηκε και η αστυνομία σκόρπισε βίαια μια διαμαρτυρία αλληλεγγύης.

Το γερμανικό κοινοβούλιο υιοθέτησε νωρίτερα φέτος ψήφισμα κατά του «**αντισημιτισμού σε σχολεία και πανεπιστήμια**», που προβλέπει κυρώσεις όπως αναστολή ή αποβολή για αντισημιτική συμπεριφορά σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Τον Φεβρουάριο 2024, το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (SPD) και η Χριστιανική Δημοκρατική Ένωση (CDU) στο Βερολίνο αποφάσισαν να διανείμουν το φυλλάδιο «Μύθος #Ισραήλ 1948», στο οποίο η Nakba (μαζική εκδίωξη και εθνοκάθαρση των Παλαιστινίων) περιγράφεται ως «μύθος» στα λύκεια. Μετά την αντίδραση, η απόφαση ανακλήθηκε.

«Φανταστείτε να είστε παιδί από την Παλαιστίνη», είπε η Amira, «να μεγαλώνετε με τις ιστορίες για το πώς εκδιώχθηκαν οι παππούδες σας, πώς έχασαν τα σπίτια τους οι γονείς σας, πώς τα μέλη της οικογένειας έζησαν μέσα στη βία, και μετά κάποιοι Γερμανοί πολιτικοί να έρχονται και να θέλουν να σας κάνουν να πιστέψετε ότι όλα αυτά δεν συνέβησαν ποτέ. Αυτή είναι άρνηση γενοκτονίας, και αυτό είναι επίσης μέρος της τέλεσης γενοκτονίας».

Περικοπές Χρηματοδότησης σε Πολιτιστικούς Φορείς

Στον τομέα του Πολιτισμού, έχει περιοριστεί η πρόσβαση σε χώρους, έχουν ακυρωθεί εκδηλώσεις, οργανώθηκαν εκστρατείες δυσφήμισης, έγιναν απειλές για περικοπές χρηματοδότησης και εφαρμόστηκαν περικοπές κατά καλλιτεχνών και φορέων υπέρ της Παλαιστίνης. Για παράδειγμα, το πολιτιστικό κέντρο Oyoun στο Βερολίνο έχασε την χρηματοδότηση του μετά τη φιλοξενία εκδήλωσης με την Jewish Voice for a Just Peace in the Middle East.

Η τάση γραφειοκρατικής καταστολής επεκτάθηκε και σε κοινωνικά κέντρα, όπως δείχνει το κλείσιμο δύο κέντρων για νέους που εξυπηρετούσαν μόνο μετανάστες και queer , τα Alia και

Phantalisa. Ο λόγος του κλεισίματος ήταν το περιεχόμενο προσωπικών αναρτήσεων στο Instagram κάποιων υπαλλήλων των κέντρων και συντονιστών προγραμμάτων, η συμμετοχή τους σε διαδηλώσεις υπέρ της Παλαιστίνης και το γεγονός ότι ένας από τους εργαζόμενους ήταν προγραμματισμένο να μιλήσει στο Palestine Congress.

Σε ανακοίνωση για το κλείσιμό τους, οι διοργανωτές του FRIEDA-Frauen*Zentrum e.V., υπεύθυνοι για τα δύο κέντρα, έγραψαν ότι σοκαρίστηκαν «**με την κατασκοπεία των προσωπικών λογαριασμών Instagram των υπαλλήλων… έχουμε πέσει θύματα του μοτίβου καταστολής και εκφοβισμού… που επηρεάζει αυτή τη στιγμή άτομα που εκφράζουν αλληλεγγύη προς τον παλαιστινιακό λαό».**

Σε μια νέα περίπτωση, τον Απρίλιο 2025, γερμανικά φεστιβάλ ακύρωσαν τις συναυλίες της ιρλανδικής μπάντας Kneecap, η οποία στοχοποιείται και φιμώνεται για την φιλο-Παλαιστινιακή, αντι-ισραηλινή στάση της.

Δεν ήταν όλες οι προσπάθειες καταστολής επιτυχημένες. Οι εργαζόμενοι κατάφεραν να ανατρέψουν αλλαγή στη διαδικασία νέων χρηματοδοτήσεων από τη Διεύθυνση Πολιτισμού της Γερμανικής Γερουσίας πέρυσι. Οι αιτούντες επιχορηγήσεων έπρεπε να υπογράψουν «ρήτρα κατά των διακρίσεων», η οποία όριζε ότι η κριτική στην ισραηλινή πολιτική είναι αντισημιτική – η ρήτρα καταργήθηκε τον ίδιο μήνα λόγω πίεσης από εργαζόμενους στον πολιτισμό.

Όπλα και Γενοκτονία: Η Γερμανία Κύριος Προμηθευτής Όπλων στο Ισραήλ

Από το 2003, η Γερμανία έχει εγκρίνει 4.427 μεμονωμένες άδειες εξαγωγής όπλων προς το Ισραήλ, με συνολική αξία περίπου 3,3 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με έκθεση της Forensic Architecture, το 2023 η Γερμανία ενέκρινε εξαγωγές όπλων προς το Ισραήλ αξίας 326,5 εκατ. ευρώ (354 εκατ. δολάρια), αντιπροσωπεύοντας το 47% των στρατιωτικών προμηθειών του Ισραήλ, καθιστώντας τη δεύτερο μεγαλύτερο προμηθευτή μετά τις ΗΠΑ. Πρόκειται για

δεκαπλασιασμό σε σχέση με το 2022. Το 99% των όπλων του Ισραήλ προέρχεται από ΗΠΑ και Γερμανία.

Από τον Ιανουάριο 2024, το Διεθνές Δικαστήριο Δικαιοσύνης (ICJ) αποφάνθηκε ότι υπάρχει «εύλογος» κίνδυνος γενοκτονίας του παλαιστινιακού λαού στη Γάζα.

Τον Φεβρουάριο 2024, οι ειδικοί του ΟΗΕ δήλωσαν ότι **«οποιαδήποτε μεταφορά όπλων ή πυρομαχικών στο Ισραήλ που θα χρησιμοποιηθούν στη Γάζα πιθανόν να παραβιάζει το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και πρέπει να σταματήσει αμέσως».**

Η απόφαση του ICJ, οι δηλώσεις του ΟΗΕ και η πίεση της διεθνούς κοινωνίας των πολτών μέσω του κινήματος υπέρ της Παλαιστίνης έχουν αργά, αλλά ορατά, επηρεάσει τις διεθνείς μεταφορές όπλων προς το Ισραήλ. Ορισμένες χώρες, όπως Βέλγιο, Ολλανδία, Ισπανία, Κολομβία, Ιαπωνία και Καναδάς, έλαβαν μέτρα για αναστολή αδειών εξαγωγής και παύση στρατιωτικών εξαγωγών και εισαγωγών προς και από το Ισραήλ, είτε πλήρως είτε για συγκεκριμένα όπλα.

Αυτό δεν συνέβη στη Γερμανία παρά τις νομικές ενέργειες, αγωγές και ποινικές καταγγελίες που έγιναν για να αποτραπεί ο εξοπλισμός του Ισραήλ από τη Γερμανία. Το ίδιο το ICJ, παρά την προηγούμενη απόφασή του, απέρριψε την αίτηση της Νικαράγουα για λήψη προσωρινών μέτρων εναντίον της Γερμανίας.



Πινακίδα με την ένδειξη «Σταματήστε να Εξοπλίζετε το Ισραήλ» κατά τη διάρκεια μαζικής διαμαρτυρίας υπέρ της Παλαιστίνης στις 21 Ιουνίου 2025 στο Βερολίνο της Γερμανίας

Επίθεση στην Ελευθερία του Τύπου

Όπως τεκμηριώνεται στη βάση δεδομένων Index of Repression, 81 από τα συνολικά 766 περιστατικά αφορούσαν μέσα ενημέρωσης και δημοσιογράφους. Αυτά περιλαμβάνουν εκστρατείες παραπληροφόρησης/δυσφήμισης κατά δημοσιογράφων, καλλιτεχνών, ακτιβιστών, οργανώσεων και εκδηλώσεων υπέρ της Παλαιστίνης, οργανωμένες από μεγάλα γερμανικά μέσα, με κατηγορίες για αντισημιτισμό και υποστήριξη της τρομοκρατίας.

Επιπλέον, τεκμηριώνονται 20 περιπτώσεις στοχευμένων επιθέσεων σε δημοσιογράφους, συμπεριλαμβανομένων αστυνομικών ερευνών, απολύσεων, πολιτικών απαγορεύσεων και συλλήψεων δημοσιογράφων σε διαδηλώσεις λόγω της φιλο-Παλαιστινιακής στάσης τους.

Από την άλλη, οι εκθέσεις ελευθερίας του Τύπου της Γερμανίας για το 2024 και 2025 από τους Δημοσιογράφους Χωρίς Σύνορα (RSF) υπογραμμίζουν την εμφάνιση μιας νέας τάσης: επιθέσεις σε δημοσιογράφους **«που διαπράττονται από διαδηλωτές κατά του πολέμου στη Γάζα»**. Καταγράφουν 49 περιπτώσεις το 2024 στο

Βερολίνο «**παράλληλα με διαδηλώσεις σχετικές με τη Μέση Ανατολή**».

Οι επαγγελματίες του τομέα των μέσων ενημέρωσης απάντησαν στις εκθέσεις της RSF με ένα υπογεγραμμένο ανοιχτό γράμμα προς τη RSF International, επικρίνοντάς τους ότι η «**έκθεση δεν αμφισβητεί τις γερμανικές αρχές για τις παραβάσεις τους – επιβάλλοντας λογοκρισία και μεροληπτική κάλυψη στα μέσα – ενώ προτείνει ένα κύριο συμπέρασμα, διαστρεβλωμένο σε σχέση με την πραγματικότητα: ότι οι υποστηρικτές της Παλαιστίνης αποτελούν απειλή για την ελευθερία του τύπου στη Γερμανία».**

Ισχυρίζονται ότι η έκθεση δεν λαμβάνει υπόψη την επιρροή της γερμανικής Staatsräson στην ειδησεογραφία και παραβλέπει την αναφορά παραβάσεων από ανεξάρτητους δημοσιογράφους που καλύπτουν γεγονότα υπέρ της Παλαιστίνης. Η έκθεση δίνει προτεραιότητα στις απόψεις δημοσιογράφων που τηρούν τις πολιτικές της Staatsräson, πολλοί από τους οποίους είναι γνωστό ότι έχουν παραβιάσει την δημοσιογραφική δεοντολογία και εργάζονται σε μέσα που εμφανίζουν μεροληπτική πολιτική, επηρεασμένη από τα οικονομικά τους συμφέροντα.

Η υπόθεση Hüseyin Doğru

Η πιο σοβαρή περίπτωση καταπίεσης δημοσιογράφου στη Γερμανία, όχι από το ίδιο το κράτος αλλά από την ΕΕ, είναι η υπόθεση του Hüseyin Doğru.

Ο Doğru εργαζόταν στο παρελθόν για το μέσο Redfish, που χρηματοδοτούνταν από το ρωσικό πρακτορείο Ruptly (ιδιοκτησία της RT, που χρηματοδοτείται από την ρωσική κυβέρνηση). Το Redfish ήταν ένα από τα πρώτα μέσα που χαρακτηρίστηκαν ως συνδεδεμένα με το ρωσικό κράτος λίγο μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022 και απαγορεύτηκε από το YouTube και όλες τις πλατφόρμες της Meta.

Μετά από αυτό, ο Doğru ίδρυσε έναν ανεξάρτητο οργανισμό μέσων με το όνομα Red.media. Η κάλυψη του Red. επικεντρωνόταν κυρίως στις γενοκτονικές ενέργειες του Ισραήλ και στην καταστολή των

κινητοποιήσεων υπέρ της Παλαιστίνης από το γερμανικό κράτος, καθώς και στη γερμανική συνενοχή στον πόλεμο.

Το Red. στοχοποιήθηκε από την αρχή, χωρίς να παρουσιαστούν σαφείς αποδείξεις, μέσω εκστρατειών δυσφήμισης στα μέσα ενημέρωσης, μέσω παραπληροφόρησης ως στρατηγική απαξίωσης με ισχυρισμούς περί αντισημιτισμού, υποστήριξης της τρομοκρατίας και συνεχιζόμενων δεσμών με τη Ρωσία.

Ο πρώην Υφυπουργός Εξωτερικών Anthony Blinken κατηγόρησε το Red. σε συνέντευξη Τύπου τον Σεπτέμβριο του 2024 ως άμεσο διάδοχο του Redfish, ισχυριζόμενος ότι «το RT το διαχειρίζεται κρυφά». Αυτό οδήγησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιβάλει κυρώσεις στον Doğru, πολίτη της Γερμανίας, στις 20 Μαΐου 2025. Άμεσα, το Red.media ανακοίνωσε το κλείσιμό του.

Οι κυρώσεις επιβλήθηκαν στο πλαίσιο του πακέτου κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Η ΕΕ ισχυρίζεται από τη μία πλευρά ότι η προηγούμενη εργασία του Doğru δείχνει συνεχιζόμενους δομικούς και οικονομικούς δεσμούς με το ρωσικό κράτος και, από την άλλη, ότι η κάλυψη θεμάτων της Παλαιστίνης από το Red. τροφοδοτεί παραπληροφόρηση και κοινωνική διαστρέβλωση, από την οποία μόνο η Ρωσία μπορεί να επωφεληθεί.

> *Όπως επισημαίνει ο Doğru στο Unicorn Riot:*
> *«Όλοι πιστεύουν ότι πρόκειται μόνο για πάγωμα λογαριασμών και ίσως απαγόρευση ταξιδιών, που έχω κι εγώ. Αλλά πηγαίνει παραπέρα. Δεν μου επιτρέπεται να αγοράσω φαγητό, δεν μου επιτρέπεται να αγοράσω νερό, δεν μου επιτρέπεται να αγοράσω φάρμακα. Απαγορεύεται κάθε οικονομική συναλλαγή.»*

Για τον Doğru, οι κυρώσεις της ΕΕ που του επιβλήθηκαν «**θέτουν τώρα ένα προηγούμενο, όπου η ίδια η δημοσιογραφία μπορεί να τιμωρηθεί, να ποινικοποιηθεί και να καταδικαστεί αν δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών, στην προκειμένη περίπτωση της Γερμανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**»

Κατέληξε: «**Θα αγωνιστώ ενάντια σε αυτές τις κυρώσεις, γιατί**

είναι παράνομες, εξωδικαστικές, δεν υπήρξε δικαστήριο, δεν υπήρξε ακρόαση, δεν υπήρξε καταδίκη.»

Η επόμενη μέρα για το κίνημα υπέρ της Παλαιστίνης στη Γερμανία

Οι γερμανικές εκλογές του Φεβρουαρίου 2025 έφεραν στην εξουσία τη Χριστιανοδημοκρατική Ένωση (CDU). Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η γερμανική Staatsräson σχετικά με το Ισραήλ υποστηρίζεται σε όλο το πολιτικό φάσμα του νέου γερμανικού κοινοβουλίου. Ακόμη και το αριστερό κόμμα Die Linke, με εξαίρεση λίγων μελών, δεν μπορεί να αποστασιοποιηθεί σαφώς από τις πολιτικές της Staatsräson. Ως αποτέλεσμα, το κίνημα υπέρ της Παλαιστίνης δεν μπορεί να περιμένει να βρει κοινοβουλευτικούς συμμάχους μετά τις εκλογές του 2025.

Ο Friedrich Merz, ο νέος καγκελάριος της Γερμανίας, επανέλαβε την αμετάβλητη υποστήριξη της Γερμανίας προς το Ισραήλ, προσκαλώντας τον Netanyahu στη Γερμανία παρά το ένταλμα του ICC, υποσχόμενος ότι δεν θα συλληφθεί. Ωστόσο, τον Μάιο του 2025, ο Merz επέκρινε απροσδόκητα τις ενέργειες του Ισραήλ στη Γάζα, λέγοντας ότι οι επιχειρήσεις τους δεν μπορούν πλέον να δικαιολογηθούν. Εβδομάδες αργότερα, καθώς το Ισραήλ χτυπούσε το Ιράν, το χαρακτήρισε «η βρώμικη δουλειά που κάνει το Ισραήλ για όλους μας.»

Αυτά τα ανάμεικτα μηνύματα εμφανίζονται εν μέσω αυξανόμενης παγκόσμιας καταδίκης της τακτικής αποκλεισμού της ανθρωπιστικής βοήθειας από το Ισραήλ και των θανάτων αμάχων, καθώς και μιας μεταβαλλόμενης κοινής γνώμης στη Γερμανία – το 73% τώρα υποστηρίζει τον περιορισμό στις εξαγωγές όπλων, και το 30% θέλει να σταματήσουν εντελώς. Χωρίς συγκεκριμένη δράση για τη διακοπή της μεταφοράς όπλων, η κριτική του Merz παραμένει επικοινωνιακού χαρακτήρα.

Οι παλαιστινιακές κοινότητες, οργανώσεις και ακτιβιστές έχουν επιβιώσει μιας σκληρής καταστολής από το γερμανικό κράτος τους τελευταίους 22 μήνες. Με ακλόνητη αποφασιστικότητα, περίπου 60.000 άνθρωποι διαδήλωσαν στο Βερολίνο στις 21 Ιουνίου 2025,

στην μεγαλύτερη πορεία αλληλεγγύης προς την Παλαιστίνη στη χώρα.

«Αυτό είναι ένα παγκόσμιο κίνημα», είπε η Rachael Shapiro στο UR. **«Αυτή είναι μια παγκόσμια αλλαγή στη συνείδηση και είμαστε εδώ για να πούμε ότι δεν θα γυρίσουμε πίσω, δεν υπάρχει επιστροφή. Η Γάζα έχει αλλάξει τον κόσμο, μας έχει αλλάξει όλους και θα είμαστε εδώ ώστε η Γερμανία και ολόκληρη τη Δύση να λογοδοτήσουν για τα εγκλήματα πολέμου τους.»**

Η Γερμανία «**κανονικοποιεί**» τη γενοκτονία στη Γάζα, είπε η Amira. «**Η Γερμανία έχει εξευτελιστεί ενώπιον της διεθνούς κοινότητας. Κανείς δεν μπορεί πλέον να αρνηθεί την γενοκτονία και η κυρίαρση αφήγηση σιγά-σιγά αλλάζει.»**

«Οι Παλαιστίνιοι αγωνίζονται ενάντια στον αποικισμό όχι μόνο τα τελευταία 77 χρόνια, αλλά και πριν, με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, τη Βρετανική Εντολή, οι Παλαιστίνιοι επιβίωσαν, διατήρησαν τον πολιτισμό τους, διατήρησαν την κληρονομιά τους και δεν σταμάτησαν ποτέ να αγωνίζονται για αυτοδιάθεση. Όπου συμβαίνουν ανείπωτες φρικαλεότητες, υπάρχει και ελπίδα.»

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης & Κινήματα: Μια Μπερδεμένη Υπόθεση

Του Αντώνη Μπρούμα
Δεν είμαστε με τον αστικό καθωσπρεπισμό των τύπων αλλά με τις ουσιαστικές σχέσεις συντροφικότητας και αλληλεγγύης.

Είναι ξεκάθαρο όμως ότι αυτές οι σχέσεις συντροφικότητας και αλληλεγγύης δεν ενδυναμώνονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Πως και γιατί λοιπόν προκύπτει τόσος τοξικός λόγος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Ως αντανάκλαση του φιλελεύθερου πρίσματος για τον κόσμο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναπλάθουν την ψηφιακή δημόσια σφαίρα σε μία δομή όπου μεμονωμένες μπάλες μπιλιάρδου που χτυπιούνται μεταξύ τους πάνω στο τεράστιο τραπέζι της κάθε πλατφόρμας ΜΚΔ.

Πρόκειται δηλαδή για το ακριβώς αντίθετο των συλλογικών προσπαθειών ψηφιακού δημόσιου χώρου τύπου indymedia (τις καλές εποχές μέχρι το 2008 που ήταν το πρώτο σε επισκεψιμότητα σάιτ του Ελληνικού ίντερνετ).

Λόγω της αρχιτεκτονικής τους τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (επανα)δομούν την δημόσια συζήτηση με όρους πλήρους εξατομίκευσης. Στηρίζονται στη δομή του ατομικού προφίλ χρήστη, στο οποίο το πρόσωπο αποκτά κίνητρα για την αυτοπροβολή και τον εντυπωσιασμό, ενώ οι απόψεις των άλλων περιορίζονται στα σχόλια. Επίσης, οι αλγόριθμοι των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημιουργούν φούσκες διαδραστικότητας μεταξύ ομοίων, που δεν αντανακλούν την κυρίαρχη πραγματικότητα της δημόσιας σφαίρας της Ελληνικής κοινωνίας.

Μοιραία τα ατομικά ποστ που αποκτούν την περισσότερη δημοφιλία στις επιμέρους ομαδώσεις των ΜΚΔ είναι αυτά που χαρακτηρίζονται από μερικότητα, επιθετικότητα και έλλειψη σεβασμού για τις απόψεις ή τα πρόσωπα των άλλων.

Έτσι, για να πάρουμε τα πιο πρόσφατα παραδείγματα στα αριστερού προσανατολισμού προφίλ των ΜΚΔ, για το μωβ κυριαρχούν ποστ ότι πρόκειται για φασίστες (μολονότι εδώ πρέπει να πούμε ότι στα κείμενά τους εν πολλοίς αρνούνται το δικαίωμα στην ύπαρξη για τους / τις τρανς, δημιουργώντας σοβαρά ερωτήματα αν τέτοιες απόψεις μπορούν να είναι εντός οποιουδήποτε πλαισίου συζήτησης εντός των κινημάτων).

Η΄ για την πρόσφατη βόλτα δεκάδων συντρόφων με μπλούζες με παλαιστινιακές σημαίες σε τουριστικά σημεία μετά τα πολλά συμβάντα επιθέσεων από τουρίστες από το Ισραήλ κατά ανθρώπων που εξέφραζαν υποστήριξη στον παλαιστινιακό αγώνα ότι πρόκειται για τάγματα εφόδου κατά Ισραηλινών (μολονότι τέτοιες ενέργειες απαιτούν ένα πολύ προσεκτικό και δημοσιοποιημένο πολιτικό πλαίσιο, για να είναι σαφείς και κατανοητοί σε όλους

οι αποδεκτοί κατά τ’ άλλα στόχοι και πρακτικές τους).
Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πια η κυρίαρχη δομή στην ψηφιακή δημόσια σφαίρα, όπως την ξέρουμε. Αυτό συνεπάγεται ότι δεν μπορούμε να απέχουμε από αυτά, αν και μπορούμε πάντοτε να διερευνούμε εναλλακτικές πλατφόρμες δημόσιου χώρου.
Αυτό γεννά το ερώτημα του πως παρεμβαίνουμε συλλογικά ως κινήματα στην ψηφιακή δημόσια σφαίρα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης;
Κάποιες σκέψεις περί αυτού:
(α) Συλλογική & Οργανωμένη Παρέμβαση: Οι συλλογικότητες των κινημάτων δεν απαρτίζονται από άτομα αλλά από κοινότητες ανθρώπων που δομούνται ως πολιτικά υποκείμενα. Η εγκόλπωση της δομής αυτής από τον ατομισμό των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μεταλλάσσει και διαβρώνει και τον δημόσιο λόγο μας προς την κοινωνία. Δεν μιλάμε πια για συλλογικότητες αλλά για διαδικτυακές περσόνες, όσο καλές και να είναι οι τελευταίες. Απαιτείται συλλογική παρέμβαση, τόσο με οργανωμένη αναπαραγωγή του λόγου μας, όπως παράγεται από τα πόρταλ μας, όσο και οργάνωση ανά συλλογικότητα ή μεταξύ χρηστών για παραγωγή λόγου με πολιτικούς όρους και στόχευση, όπως γινόταν παλιά στην μπλογκόσφαιρα και στις συλλογικές προσπάθειές της. Αυτό φυσικά δεν πρέπει να αναιρεί τον αυθορμητισμό και την ελευθερία μας αλλά να την πλαισιώνει.
(β) Παρέμβαση με Βάση την Συντροφικότητα & την Αλληλεγγύη: Υπάρχει γενικότερο ζήτημα ανοιχτού και ελεύθερου διαλόγου εντός της επαναστατικής αριστεράς (που ξεπατίκωσαν και κομμάτια της αναρχίας), το οποίο οφείλεται στις παρωχημένες λογικές της επαναστατικής πρωτοπορίας. Το μίσος όμως προς την άποψη του άλλου σε ατομικό επίπεδο και η κουλτούρα της τοξικότητας, που αγγίζει όλους πια τους χώρους, οδηγούν σε διαλυτικά φαινόμενα. Ο τοξικός λόγος εντός της ψηφιακής δημόσιας σφαίρας πρέπει να πάψει να είναι ανεκτός και να τίθεται συστηματικά εκτός πλαισίου από όλους τους χρήστες. Τα κινήματα είναι μορφές ζωής στηριγμένες πάνω στη συντροφικότητα και την αλληλεγγύη, στις οποίες οι τοξικές αξίες του καπιταλιστικού ατομισμού απλώς δεν χωρούν.
Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του κεφαλαίου μπορεί να πλέουμε μέσα στις αντιφάσεις μας. Μέχρι όμως να φτιάξουμε συλλογικά κάτι καλύτερο, να πλέουμε με τους πολιτικούς όρους που μας αναλογούν.

Eco-camping για την υπεράσπιση της Τριχωνίδας και του Νομού Αιτωλοακαρνανίας από την επίθεση της πράσινης ανάπτυξης στο Αργυρό Πηγάδι δήμου Θέρμου στις 18-19-20 Ιουλίου 2025

Συζητήσεις, Πεζοπορίες, Δραστηριότητες Για Παιδιά, Συναυλίες, Workshops

Ζούμε στην εποχή που όλο και περισσότερες εταιρίες και επενδυτές βλέπουν προοπτική κέρδους στην λεγόμενη πράσινη ανάπτυξη. Η χώρα τα τελευταία χρόνια πνέει σε αυτό το φαντασιακό. Η ενέργεια αντιμετωπίζεται σαν εμπόρευμα και χρηματιστηριακό προϊόν, η επέκταση της λεηλασίας των φυσικών πόρων διαρκώς επεκτείνεται με ασύμμετρες συνέπειες για την φύση και την κοινωνία.

Συνεχώς, ερχόμαστε αντιμέτωποι με χιλιάδες μελέτες (Μ.Π.Ε.) για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.), για αιολικά, για πλωτά φωτοβολταϊκά και για υδροηλεκτρικά φράγματα, καταλαμβάνοντας το σύνολο της φυσικής επικράτειας που είχε παραμείνει ανέπαφο.

Η Αιτωλοακαρνανία, ένας από τους νομούς που ως τώρα δεν είχαν απλωθεί σε τόσο μεγάλο βαθμό τα ενεργειακά συμφέροντα, φαίνεται να είναι στο επίκεντρο τέτοιου είδους επενδύσεων. Σχέδια για **φωτοβολταϊκούς σταθμούς** (Φ.Σ.Π.Η.Ε.), πλωτά και

μη, **Αιολικούς Σταθμούς Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας** (Α.Σ.Π.Η.Ε.), μικρά υδροηλεκτρικά και τελευταία έρχονται οι Μονάδες Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Μ.Α.Η.Ε.), τα σχέδια πολυεθνικών ή μη εταιρειών για τη δημιουργία έργων αντλησιοταμίευσης στη λίμνη Τριχωνίδα (περιοχή NATURA).

Ένα έργο που σκοπό έχει τη μετατροπή της λίμνης σε «φυσική» μπαταρία ενέργειας, χωρίς να λαμβάνεται, ως οφείλεται, υπόψιν η απώλεια του χαρακτήρα του οικοσυστήματός της και το μέγεθος των αλλαγών που θα επιφέρει στη ζωή των κοινοτήτων, των κατοίκων, των ζώων, των πτηνών, των ψαριών, καθώς και της χλωρίδας της περιοχής.

Από τη πρώτη στιγμή οι κάτοικοι γύρω από τη λίμνη Τριχωνίδα, αντιλαμβανόμενοι το μέγεθος της καταστροφής που αυτή θα επιφέρει, αρχίσαμε να οργανωνόμαστε και να αντιδρούμε στα σχέδια των πολυεθνικών. Με αρχή την μαζική παρέμβαση στην εκδήλωση στις 5/2/2025 στο θέρμο, συγκροτήθηκαν μέτωπα αγώνα στην Αιτωλοακαρνανία και την Αθήνα.

Ως «Μέτωπο αγώνα Σώστε την Τριχωνίδα» και «Συνέλευση για την υπεράσπιση της Τριχωνίδας και της Αιτωλοακαρνανίας στην Αττική» αποφασίσαμε την διοργάνωση ενός **eco camping** στο **Αργυρό Πηγάδι Θέρμου**, επίσης περιοχή **NATURA**, από τις 18 έως τις 20 Ιουλίου, ως ένα πρώτο, σημαντικό έναυσμα του αγώνα ενάντια στο έργο, καθώς επίσης και ως ενός σημείου συνάντησης, συζήτησης και διαύγασης των οικολογικών αγώνων που δίνονται στον νομό, εν όψει της θύελλας έργων που έρχεται, και των κινημάτων που έχουν αναπτυχθεί τόσο χρόνια στην χώρα.

Ταυτοχρόνως, μέσω της διοργάνωσης του eco camping στοχεύουμε στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση του κόσμου αναφορικά με την ευρύτερη επίθεση στον φυσικό πλούτο του νομού, αλλά και έρθουμε σε άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον το οποίο καλούμαστε να προστατέψουμε. Για τον λόγο αυτό, προσκαλούμε κινήματα, συλλογικότητες και πολίτες να συμμετέχουν στο eco camping για να συντονιστούμε ενάντια στη λαίλαπα των «ΒΑΠΕ»

για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

«Μέτωπο αγώνα Σώστε την Τριχωνίδα»

«Συνέλευση για την υπεράσπιση της Τριχωνίδας και της Αιτ/νίας στην Αττική”

Τη διοργάνωση στηρίζει η ΚοινΣΕπ «Ορεινή»

Το αναλυτικό πρόγραμμα του Eco-Camping έχει ως εξής:

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18/7

18:00-19:00 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ «**YAMOCHORI ECO-PROJECT**» ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΑΛΑΤΙΟΥ

19:30-21:30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ: «**Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ**» ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ:

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΠΟΔράσης/ΣΤΑΓΙΑΤΕΣ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΙΛΛΑΣ («ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ» ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)

ΕΥΗ ΧΑΤΖΗ (ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΓΓΟΣ (ΑΚΤΙΒΙΣΤΗΣ, ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ Β. ΜΑΓΓΟΥ, ΘΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΥΣΗ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΕΤ ΣΤΟΝ ΒΟΛΟ

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ACADEMY OF DEMOCRATIC MODERNITY

21:30 ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ:

ΝΕΜΙΑ

ΘΡΑΞ ΠΑΝΚΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/7

06:30 ΑΝΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

10:30 WORKSHOP ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
18:30 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕ ΠΡΟΒΟΛΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

19:30 ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
21:30 ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ:
ΒΑΣΙΛΗ ΡΑΛΛΗ
ΠΑΥΛΟ ΜΠΕΡΜΠΕΡΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΗΜΑ ΤΟΥ

—

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/7
11:00 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ ΘΕΡΜΟΥ
18:00 ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΜΟΥΡΤΟΣ, ΣΤΗΝ ΚΑΨΟΡΑΧΗ ΜΑΚΡΥΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟ
19:30 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: «**ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ: Ο ΤΟΠΟΣ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ**» ΔΡ. ΛΑΜΠΡΟΣ ΤΣΟΥΝΗΣ (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ – ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΟΣ)

21:00 DJ SET ΜΕ COCKTAILS

**ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ CAMPING ΘΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ Η ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ «ΣΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ» ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΤΣΟΥΝΗ*





Ανταπόκριση από το 11ο Αντιεξουσιαστικό φεστιβάλ στα Γιάννενα

Ένα ακόμα αντιεξουσιαστικό φεστιβάλ στα Γιάννενα έλαβε τέλος. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά όσο κόσμο στήριξε με την παρουσία του τις διάφορες πολιτικές και πολιτιστικές μας εκδηλώσεις, καθώς, επίσης, το Rebel Kollektiv και το Studio from the down για την κάλυψη του ήχου του φεστιβάλ και τον Αυτοδιαχειριζόμενο Κοινωνικό Χώρο Ιωαννίνων για τον εξοπλισμό που μας παρείχε.
Δυο τρεις σύντομες σημειώσεις :
– Η κουβέντα και οι τοποθετήσεις που έγιναν την πρώτη μέρα του φεστιβάλ γύρω από το ζήτημα της μετάλλαξης της πόλης μας και της πραγματικής διεκδίκησης του δημόσιου χώρου, μας δίνουν μεγάλη ώθηση να αναδείξουμε τις πολλές διαστάσεις που προκύπτουν από αυτήν την κουβέντα με σειρά εκδηλώσεων, παρουσιάσεων και παρεμβάσεων για κάθε ένα επιμέρους θέμα από όλα όσα θίχτηκαν.
– Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον σύντροφο Antti Rautiainen που ήρθε από πολύ μακριά για να μας μιλήσει για τους αναρχικούς κρατούμενους στις ρώσικες φυλακές που διεξάγουν τον δικό τους κοινωνικό πόλεμο κατά του καθεστώτος Πούτιν. Δυστυχώς, η επικαιρότητα στο πεδίο του πολέμου μονοπωλείται από αντιλήψεις που στοχεύουν να ξεκαθαρίσουν με την πλευρά ποιου συμπλέγματος

εξουσίας είναι. Απαραίτητο για μας σήμερα να αναδεικνύουμε εκείνη την αντιεξουσιαστική ματιά που βάζει στο επίκεντρο την ανάγκη των λαών να ψάχνουν τους τρόπους για την χειραφέτησή τους και την άμυνά τους απέναντι στον στραγγαλισμό.
– Η παρουσία της κυρίας Ρούλας Τζοβάρα (αδελφής του Γιάννη Τζοβάρα που δολοφονήθηκε στα Τέμπη), της δημοσιογράφου Μαρίας Κεφαλά από το δημοσιογραφικό The Untold και του πρώην μηχανοδηγού της Hellenic Train Άρη Σταμάτη στην εκδήλωση της τελευταίας μέρας για τις κοινωνικές διεργασίες και την μάχη των από κάτω για να αποδοθεί δικαιοσύνη για τους 57 δολοφονημένους στα Τέμπη ήταν συγκλονιστική και συγκινητική. Οι σχέσεις αλληλεγγύης που χτίζουμε αποτελούν την βάση για την τεράστια και άνιση μάχη που έχουμε μπροστά μας τα επόμενα χρόνια απέναντι σε κράτος και κεφάλαιο.
– Οι ατάκες που συνοδεύουν κάθε καλοκαιρινή δραστηριότητα σε αυτήν την πόλη κι έχουν να κάνουν με τις ξαφνικές μπόρες και τις βροχές που μπορούν να σου χαλάσουν τα σχέδια, τείνουν να αγγίξουν σε γραφικότητα ατάκες του τύπου «τα λέμε του χρόνου» ειπωμένες στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Τα όσα ζήσαμε το Σάββατο το απόγευμα στην πόλη, με την πλημμύρα, τη νεροποντή και το χαλάζι, δεν μας άφησαν κανένα περιθώριο να κάνουμε ούτε την εκδήλωση για τα Τέμπη στην Αρχιτεκτονική Σχολή ούτε το live στο θεατράκι. Η επιμονή των Strafi που ήρθαν από την Λάρισα για να παίξουν και η φοβερή βοήθεια που μας προσέφεραν οι σύντροφοι-ες του Studio from the down οδήγησαν στο να γίνει τουλάχιστον ακουστικό live στην Αλιμούρα και να μην πάνε όλα … στράφι.
– Ζητάμε συγγνώμη από τους Ώχτομηδεν και τους Moses Remax που δεν κατέστη εφικτό σε αυτές τις συνθήκες να παίξουν, ωστόσο υποσχόμαστε ότι θα επανέλθουμε με νέα ημερομηνία στο μέλλον για την επανάληψη ολόκληρου του live, ίσως σε κλειστό χώρο για να αποφύγουμε τις κακοτοπιές.
– Ευχαριστούμε, τέλος, πάρα πολύ τους stand up κωμικούς Αλέξανδρο Μουρατίδη, Χριστίνα Μπάκου, Αργύρη Βαμβακίδη, Τζόνι Παλαιοκρασσά, Άννα Νικοπούλου και Ιωάννα Κανέλα που μας χάρισαν ένα πολύ ωραίο και ζεστό βράδυ στην Αλιμούρα, καθώς και τους Kapo, TZITZI, Step και Commadante για τις μουσικές τους στο πάρτυ της δεύτερης μέρας και την στήριξή τους όλα αυτά τα χρόνια στα φεστιβάλ και γενικότερα στα πράγματα που διοργανώνουμε.







Χειρονομία Αντιεξουσιαστική Κίνηση

«The Hunger Games»: Μέσα στις ισραηλινές παγίδες θανάτου στα σημεία βοήθειας για τους

λιμοκτονούντες Παλαιστίνιους στη Γάζα.

Του Ahmed Ahmed και της Ibtisam Mahdi, 20 Ιουνίου 2025

Αρχική Δημοσίευση +972Magazine

Μετάφραση Έλενα Λουκά

Οι σχεδόν καθημερινές ισραηλινές σφαγές σε σημεία διανομής τροφίμων έχουν σκοτώσει πάνω από 400 Παλαιστίνιους τον τελευταίο μήνα.

Στις πρώτες ώρες της 11ης Ιουνίου, πριν από την ανατολή του ήλιου, ο 19χρονος Hatem Shaldan και ο αδερφός του Hamza, 23 ετών, πήγαν να περιμένουν τα φορτηγά με τη βοήθεια κοντά στον Διάδρομο Νετζαρίμ, στην κεντρική Λωρίδα της Γάζας, ελπίζοντας να επιστρέψουν με μία σακούλα με λευκό αλεύρι για την οικογένεια των πέντε. Αντί αυτού, ο Hamza επέστρεψε με το σώμα του μικρότερου αδερφού του, τυλιγμένο σε άσπρο σάβανο.

Η οικογένεια Shaldan ζούσε σχεδόν χωρίς φαγητό για σχεδόν δύο μήνες λόγω του ισραηλινού αποκλεισμού, στρυμωγμένη σε μια αίθουσα διδασκαλίας που είχε μετατραπεί σε καταφύγιο, στην ανατολική Γάζα. Το σπίτι τους, που βρισκόταν κοντά, καταστράφηκε ολοσχερώς από ισραηλινή αεροπορική επιδρομή τον Ιανουάριο του 2024.

Γύρω στη 1:30 π.μ., οι δύο αδερφοί ενώθηκαν με δεκάδες λιμοκτονούντες Παλαιστίνιους στην οδό Αλ-Ρασίντ, κοντά στην ακτή, μόλις άκουσαν ότι φορτηγά με αλεύρι επρόκειτο να προσεγγίσουν. Δύο ώρες αργότερα, άκουσαν φωνές «Τα φορτηγά έρχονται!» και αμέσως μετά ήρθε ο ήχος των ισραηλινών πυροβολικών.

«Δεν μας ενδιέφερε ο βομβαρδισμός», αφηγήθηκε ο Hamza στο περιοδικό +972. «Απλά τρέξαμε προς τα φώτα των φορτηγών».

Αλλά μέσα στο χάος του πλήθους, οι αδερφοί χώρισαν. Ο Hamza κατάφερε να αρπάξει μια σακούλα αλεύρι 25 κιλών. Όταν γύρισε στο σημείο που είχαν συμφωνήσει να συναντηθούν, ο Hatem δεν ήταν εκεί.

«Τον καλούσα στο τηλέφωνο, ξανά και ξανά, χωρίς να απαντάει», είπε ο Hamza. «Η καρδιά μου πονούσε. Άρχισα να βλέπω πτώματα να μεταφέρονται εκεί που ήμουν. Δεν ήθελα να πιστέψω ότι ο αδερφός μου μπορεί να ήταν ανάμεσά τους».



Ακούγοντας αυτό, ο Hamza λιποθύμησε. Όταν συνήλθε, τον έβρεχαν με νερό στο πρόσωπο. Έτρεξε στο νοσοκομείο, όπου ένας άντρας που είχε τραυματιστεί από την ίδια αεροπορική επιδρομή του εξήγησε τι είχε συμβεί: Ο Hatem και περίπου 15 άλλοι προσπάθησαν να κρυφτούν στο ψηλό χορτάρι όταν τα ισραηλινά τανκς άνοιξαν πυρ.

«Ο Hatem χτυπήθηκε στα πόδια», είπε ο άντρας. «Έχανε αίμα για ώρες. Σκυλιά τους κυκλώνανε. Τελικά, όταν ήρθαν κι άλλα φορτηγά με βοήθεια, οι άνθρωποι βοήθησαν να μεταφέρουν τα

πτώματα σε ένα από αυτά».

Συνολικά, 25 Παλαιστίνιοι σκοτώθηκαν εκείνο το πρωί περιμένοντας τα φορτηγά βοήθειας στην οδό Αλ-Ρασίντ. Ο Hamza πήρε το σώμα του Hatem και το έφερε πίσω στη Γάζα, όπου τον έθαψε δίπλα στη μητέρα τους, η οποία είχε σκοτωθεί από ισραηλινό σκοπευτή τον Αύγουστο του 2024. Ο μεγαλύτερος αδερφός τους ο Khalid, 21 ετών, είχε πεθάνει μήνες νωρίτερα – σε αεροπορική επιδρομή τον Ιανουάριο, ενώ εκκένωνε τραυματίες πολίτες με το κάρο του.

«Ο Hatem ήταν το φως της οικογένειάς μας», είπε ο Hamza. «Μετά που χάσαμε τη μητέρα μας και τον Khalid, εκείνος έγινε το αγαπημένο όλων – ακόμη και της γιαγιάς μας και των θείων μου. Τις επισκεπτόταν και τους βοηθούσε. Η γιαγιά μου κατέρρευσε όταν είδε το σώμα του. Ακόμα κλαίει».

Ο Hatem ήταν ένας έμπειρος τεχνικός αξεσουάρ αυτοκινήτων με όνειρο να ανοίξει το δικό του κατάστημα. «Ήταν καλός και γενναιόδωρος και αγαπούσε τα παιδιά· πάντα τους έδινε γλυκά», είπε ο Hamza. «Όλοι όσοι τον γνώριζαν ήρθαν στην κηδεία του. Ας αναλάβει ο θεός την ευθύνη για την κατοχή που μας κλέβει τις ζωές, μόνο και μόνο επειδή είμαστε από τη Γάζα».



Σφαγές σε σχεδόν καθημερινό επίπεδο

Ενώ η προσοχή του κόσμου στρέφεται στον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Ιράν – και ενώ το Ισραήλ ταυτόχρονα διακόπτει τις υπηρεσίες διαδικτύου και τηλεπικοινωνιών, επιβάλλοντας ουσιαστικά μια μαύρη περίοδο ενημέρωσης και πληροφόρησης σε εκατομμύρια Παλαιστίνιους – οι επιθέσεις του Ισραήλ στους λιμοκτονούντες κατοίκους της Γάζας που περιμένουν βοήθεια έχουν μόνο ενταθεί.

Μετά από δύο μήνες χωρίς ούτε μια σταγόνα τροφής, φαρμάκων ή καυσίμων να μπαίνει στη Γάζα, μια μικρή ποσότητα λευκού αλευριού και κονσερβών επιτράπηκε να περάσει από τα τέλη Μαΐου. Η πλειοψηφία αυτών κατευθύνθηκε σε περιοχές της Ράφα και του Διαδρόμου Νετζαρίμ, που διαχειρίζεται το Ίδρυμα Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Γάζας (GHF), φυλάσσονται από ιδιωτικούς Αμερικανούς ασφαλιστές και Ισραηλινούς στρατιώτες. Στις 10 Ιουνίου, άρχισαν να φτάνουν και μικρές αποστολές μέσω φορτηγών βοήθειας που διαχειρίζεται το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Τροφίμων (WFP).

Αλλά καθώς η πείνα βαθαίνει, οι άνθρωποι δεν περιμένουν πια να περάσουν τα φορτηγά με ασφάλεια από τα ισραηλινά στρατεύματα. Αντίθετα, τρέχουν προς αυτά μόλις εμφανιστούν, απεγνωσμένοι να αρπάξουν ό,τι μπορούν πριν τα αποθέματα εξαφανιστούν. Δεκάδες χιλιάδες συγκεντρώνονται στα σημεία διανομής, μερικές φορές για μέρες πριν, και πολλοί επιστρέφουν στα σπίτια τους με άδεια χέρια.

Οι λιμοκτονούντες πολίτες συγκεντρώνονται σε τεράστιους όγκους, περιμένοντας άδεια για να πλησιάσουν. Σε πολλές περιπτώσεις, τα ισραηλινά στρατεύματα έχουν ανοίξει πυρ εναντίον των μαζών – και μάλιστα κατά τη διάρκεια της ίδιας της διανομής – σκοτώνοντας δεκάδες, καθώς προσπαθούν να συλλέξουν λίγα κιλά αλεύρι ή κονσέρβες για να πάρουν σπίτι τους, σε αυτό που οι Παλαιστίνιοι έχουν ονομάσει «The Hunger Games».

Από τις 27 Μαΐου, περισσότεροι από 400 Παλαιστίνιοι έχουν σκοτωθεί και πάνω από 3.000 έχουν τραυματιστεί ενώ περίμεναν βοήθεια, σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της Πολιτικής Άμυνας της Γάζας, Mahmoud Basel. Η φονικότερη επίθεση σε ανθρώπους που περίμεναν βοήθεια συνέβη στις 17 Ιουνίου, όταν οι ισραηλινές δυνάμεις άνοιξαν πυρ με θραύσματα τανκς, πολυβόλα και drones εναντίον πλήθος Παλαιστινίων στην Χαν Γιουνίς, σκοτώνοντας 70 και τραυματίζοντας εκατοντάδες.

Η περιορισμένη βοήθεια που φτάνει στη Γάζα απέχει πολύ από το να καλύψει ακόμα και τις πιο βασικές ανάγκες. Ως αποτέλεσμα, πολλοί κάτοικοι αναγκάζονται να αγοράσουν προμήθειες από άλλους που κατάφεραν να αποκτήσουν λίγη τροφή από τα σημεία διανομής και τώρα τη μεταπωλούν σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να καλύψουν άλλες βασικές ανάγκες.



«Άνθρωποι σκοτώνονταν, αλλά όλοι συνέχιζαν να τρέχουν για το αλεύρι».

Την επόμενη μέρα από τη σφαγή στην οδό Αλ-Ρασίντ που στοίχισε τη ζωή του Hatem Shaldan, συγκεντρώθηκαν ακόμα μεγαλύτερα πλήθη στο ίδιο σημείο, μεταξύ τους και ο 17χρονος Muhammad Abu Sharia, που ήρθε με τέσσερις συγγενείς του. Τα λίγα φορτηγά βοήθειας που έφτασαν εκείνη την εβδομάδα έδωσαν μια μικρή ελπίδα στις λιμοκτονούσες οικογένειες.

Ο Abu Sharia ζει με την οικογένειά του, που αποτελείται από εννέα άτομα, στο ημιερειπωμένο σπίτι τους στην νότια Γάζα, ο μόνος γιος ανάμεσα σε έξι αδερφές. «Η οικογένειά μου δεν ήθελε να πάω στην αρχή», είπε. «Αλλά πεινάμε εδώ και δύο μήνες».

Στις 10 το βράδυ, κατευθύνθηκε στην οδό Αλ-Ρασίντ, όπου είχαν συγκεντρωθεί πλήθη στην άμμο κοντά στην ακτή, περιμένοντας τα φορτηγά βοήθειας. Οι άνθρωποι αντάλλασσαν προειδοποιήσεις με χαμηλωμένη φωνή: «Μείνετε πίσω από τα φορτηγά. Μην τρέχετε μπροστά – μπορεί να σας συνθλίψουν».

Ο Abu Sharia ήταν σοκαρισμένος από ό,τι είδε. «Ηλικιωμένοι, γυναίκες, παιδιά, όλοι απλώς περιμένανε μια ευκαιρία για λίγο αλεύρι». Τότε, χωρίς προειδοποίηση, πυρομαχικά άρχισαν να πέφτουν γύρω τους.

Ξέσπασε πανικός. Κάποιοι έφυγαν. Άλλοι, όπως ο Abu Sharia, έτρεξαν προς τα φορτηγά. «Άνθρωποι σκοτώνονταν και τραυματίζονταν, αλλά κανείς δεν σταμάτησε. Όλοι συνέχιζαν να τρέχουν για το αλεύρι».

Κατάφερε να αρπάξει μια σακούλα που βρισκόταν δίπλα σε ένα νεκρό σώμα, αλλά μόλις έκανε μερικά βήματα, μια ομάδα τεσσάρων ανδρών με μαχαίρια τον περικύκλωσε και τον απείλησε ότι θα τον σκότωναν αν δεν την παρέδιδε. Την άφησε.

Παρά την απογοήτευση, εξακολουθούσε να ελπίζει ότι θα προλάβει να φτάσει σε άλλο φορτηγό και περίμενε ώρες ακόμα. Τότε άκουσε ανθρώπους να φωνάζουν, «Ήρθε άλλη βοήθεια!». Τα φορτηγά μπήκαν μέσα, σχεδόν χωρίς να μειώσουν ταχύτητα, καθώς οι άνθρωποι τους περικύκλωναν. «Είδα έναν άντρα να πέφτει κάτω από ένα φορτηγό και να του συνθλίβεται το κεφάλι». Με τα ασθενοφόρα να είναι πολύ μακριά για να πλησιάσουν, από φόβο για τις ισραηλινές αεροπορικές επιδρομές, οι τραυματίες και οι νεκροί σύρθηκαν μακριά με κάρα γαϊδουριών και tuk-tuk.



Ο Abu Sharia ήταν ο μόνος από την εκτεταμένη οικογένειά του που κατάφερε να φέρει πίσω μια σακούλα αλεύρι. Η οικογένειά του, ανήσυχη και φοβισμένη, ανακουφίστηκε μόλις τον είδε. Άρχισαν αμέσως να ψήνουν ψωμί και το μοιράστηκαν με τους συγγενείς.

«Κανείς δεν ρισκάρει τη ζωή του έτσι, αν δεν έχει άλλη επιλογή», είπε. «Πηγαίνουμε γιατί πεινάμε. Πηγαίνουμε γιατί δεν υπάρχει τίποτα άλλο».

«Ένας νέος άντρας κόπηκε στα δύο από την έκρηξη. Άλλοι έχασαν τα άκρα
τους».

Ο Yusef Abu Jalila, 38 ετών, συνήθιζε να στηρίζεται στην ανθρωπιστική βοήθεια που διανέμονταν μέσω του WFP για να ταΐσει την οικογένειά του, που αποτελείται από 10 άτομα. Αλλά τέτοιο πακέτο δεν έχει φτάσει εδώ και πάνω από δύο μήνες, και η τιμή όσων έχουν απομείνει στις αγορές έχει εκτοξευτεί.

Τώρα, έχουν βρει καταφύγιο σε μια σκηνή στο στάδιο Al-Yarmouk στην κεντρική Γάζα, μετά την καταστροφή του σπιτιού τους στην περιοχή Σέιχ Ζάιντ κατά τη διάρκεια της ισραηλινής επιχείρησης στον βόρειο τομέα της Γάζας τον Οκτώβριο του 2024, είπε στο +972: «Τα παιδιά μου κλαίνε και μου λένε ότι πεινάνε, κι εγώ δεν έχω τίποτα να τα ταΐσω».

Χωρίς λευκό αλεύρι ή απομεινάρια από κονσέρβες, ο Abu Jalila δεν έχει άλλη επιλογή παρά να εμφανιστεί στα σημεία διανομής βοήθειας ή να περιμένει τα φορτηγά βοήθειας. «Ξέρω ότι μπορεί να είμαι ένας από αυτούς που θα σκοτωθούν προσπαθώντας να βρω φαγητό για την οικογένειά μου», είπε ο Abu Jalila στο +972. «Αλλά πηγαίνω, γιατί η οικογένειά μου πεινάει».

Στις 14 Ιουνίου, ο Abu Jalila έφυγε από τον καταυλισμό με μια ομάδα γειτόνων, αφού άκουσε φήμες ότι τα φορτηγά βοήθειας μπορεί να φτάσουν στη βορειοδυτική πλευρά της Γάζας. Όταν έφτασε εκεί, έμεινε έκπληκτος που βρήκε χιλιάδες άλλους που περίμεναν με την ελπίδα να φέρουν φαγητό στις οικογένειές τους.

Καθώς περνούσαν οι ώρες, το πλήθος πλησίασε μια ισραηλινή στρατιωτική θέση. Τότε, χωρίς προειδοποίηση, αρκετά πυρομαχικά από το Ισραήλ εξερράγησαν στη μέση του πλήθους.



«Ακόμα δεν ξέρω πως επέζησα», είπε ο Abu Jalila. «Δεκάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν, με τα σώματά τους να γίνονται κομματάκια, και πολλοί άλλοι τραυματίστηκαν».

Μέσα στο χάος, πολλοί έτρεχαν πανικόβλητοι, ενώ άλλοι προσπαθούσαν να φορτώσουν τους δολοφονημένους και τους τραυματίες στα κάρα των γαϊδουριών καθώς δεν είχε ούτε ασθενοφόρα ούτε αυτοκίνητα σε κοντινή απόσταση. «Ένας νεαρός άνδρας ανατινάχθηκε στη μέση, σε άλλους ξεριζώθηκαν τα άκρα», θυμάται ο Abu Jalila. “Ήταν αθώοι άνθρωποι, άοπλοι, που προσπαθούσαν απλώς να βρουν φαγητό. Γιατί να τους σκοτώσουν με αυτόν τον τρόπο;”.

Κλονισμένος και με άδεια χέρια, ο Abu Jalila επέστρεψε τέσσερις ώρες με τα πόδια του τρέμοντας στην πόλη της Γάζας. Όταν έφτασε στη σκηνή, τα παιδιά του ήταν ήδη έξω και περίμεναν. «Ήλπιζαν ότι θα τους έφερνα φαγητό», είπε. «Εύχομαι να μπορούσα να πεθάνω παρά να βλέπω την απογοήτευση στα μάτια τους».

Ορκίστηκε να μην επιστρέψει ποτέ – αλλά χωρίς να του έχει μείνει τίποτα για να θρέψει την οικογένειά του και χωρίς να του έχει διανεμηθεί έκτοτε βοήθεια, ξέρει ότι θα πρέπει να προσπαθήσει ξανά.

«Ξέραμε ότι μπορεί να πεθάνουμε. Αλλά ποια επιλογή έχουμε;».

Παρόμοιες σφαγές έχουν συμβεί και στη νότια Γάζα. Η Zahiya Al-Samour, 44 ετών, οριακά μπορούσε να σταθεί μετά από δύο χιλιόμετρα τρεξίματος ενώ ξέφευγε από μια ισραηλινή επίθεση για να φτάσει στο πλήθος που είχε συγκεντρωθεί για βοήθεια στην περιοχή Ταλία της κεντρικής Χαν Γιουνίς.

Αγωνιζόμενη να πάρει μια ανάσα, είπε στο +972: «Ο άντρας μου πέθανε από καρκίνο πέρυσι. Δεν μπορώ να προσφέρω τίποτα στα παιδιά μου. Δεν υπάρχει φαγητό στο σπίτι, από την πολιορκία και τη διακοπή των παραδόσεων βοήθειας που μας συντηρούσαν κατά τη διάρκεια του πολέμου».

Οδηγημένη από την απόγνωση, η Al Samour πήγε στην Ταλία τη νύχτα της 16ης Ιουνίου, ελπίζοντας να είναι μία από τις πρώτες στη σειρά για τα φορτηγά βοήθειας που θα έφταναν. Μαζί με χιλιάδες άλλους, κατασκήνωσε δίπλα στο δρόμο.



Αλλά το επόμενο πρωί, καθώς ο κόσμος περίμενε κοντά στην οδό Αλ Ρασίντ, πυροβολικά από τανκς έπεσαν ξαφνικά πάνω στο πλήθος, σκοτώνοντας πάνω από 50 άτομα.

«Είδα ανθρώπους να χάνουν άκρα, σώματα να διαλύονται», διηγήθηκε. «Τρεις από τους γείτονές μου από το Αλ-Ζανέ σκοτώθηκαν. Τα σώματά τους ήταν αγνώριστα».

Αν και γλίτωσε χωρίς σωματικό τραυματισμό, το τραύμα παραμένει. «Η καρδιά μου ακόμα τρέμει», είπε. «Είδα ανθρώπους να πεθαίνουν ενώ άλλοι αιμορραγούσαν πάνω σε κάρα γαϊδουριών, δεν υπήρχαν ασθενοφόρα».

Επέστρεψε με άδεια χέρια στη σκηνή που είχε στήσει στην Αλ-Μαουάσι, αφού ο ισραηλινός στρατός διέταξε την εκκένωση της γειτονιάς της. «Τα παιδιά μου πεινάνε», είπε, με τη φωνή της να ραγίζει. «Με περιμένουν να τους φέρω φαγητό. Δεν ξέρω τι να τους πω».

Στο Νοσοκομείο Nasser, ο 22χρονος Mohammed Al-Basyouni βρίσκεται σε ανάρρωση από μια σφαίρα στην πλάτη του.

Πυροβολήθηκε στις 25 Μαΐου, ενώ προσπαθούσε να μαζέψει φαγητό στην περιοχή Αλ-Σακούς της Ράφα.

«Ξύπνησα στην αυγή και έφυγα από το σπίτι με έναν σκοπό: να βρω αλεύρι για τον άρρωστο πατέρα μου», είπε στο +972. «Η μητέρα μου με παρακάλεσε να μην φύγω, αλλά εγώ επέμεινα. Δεν είχαμε φαγητό. Ο πατέρας μου είναι άρρωστος και χρειαζόμασταν βοήθεια.



«Έφυγα γύρω στις 6 το πρωί, και λίγο αργότερα άρχισαν οι πυροβολισμοί», διηγήθηκε ο Al-Basyouni. «Με χτύπησαν ενώ έτρεχα να φύγω – με πυροβόλησαν στην πλάτη». Διακομίστηκε εσπευσμένα στο χειρουργείο με tuk-tuk. «Εγώ επέζησα, αλλά άλλοι όχι. Κάποιοι γύρισαν σε σακούλες νεκρών».

Στάθηκε για λίγο, και μετά πρόσθεσε ήσυχα: «Ξέραμε ότι μπορεί να πεθάνουμε. Αλλά ποια επιλογή έχουμε; Η πείνα είναι φονιάς. Θέλουμε να τελειώσει ο πόλεμος και η πολιορκία. Θέλουμε να τελειώσει αυτός ο εφιάλτης. Επέστρεψα τραυματίας, και δεν έφερα τίποτα σπίτι. Τώρα ο άρρωστος πατέρας μου έχασε τον μόνο

που μπορούσε να τον συντηρήσει».

«Ήμασταν όπως τα ζώα που περίμεναν να ανοίξει το σημείο σίτισης».

Παρά το γεγονός ότι ζούσε στη κεντρική Γάζα μετά την εκδίωξή του μαζί με την οικογένειά του από το Μπέιτ Χανούν, ο 48χρονος Mahmoud Al-Kafarna ξεκίνησε στις 15 Ιουνίου για το κέντρο βοήθειας που διαχειρίζεται η GHF στην απομακρυσμένη νοτιοδυτική περιοχή της Χαν Γιουνίς.

Το ταξίδι του διήρκεσε ώρες, περπατώντας προς την περιοχή Νουσεϊράτ και μετά με tuk-tuk προς το Φας Φαρς, ένα γνωστό σημείο συγκέντρωσης για όσους αναζητούσαν φαγητό. Αυτός και άλλοι περπάτησαν από τις 7:30 μ.μ. μέχρι τις 2:30 π.μ., καταφεύγοντας τελικά στο Τζαμί Mu'awiyah μέχρι να ανοίξει το ισραηλινό φυλάκιο.

Στην αυγή, πλησίασαν ένα φράγμα άμμου φυλασσόμενο από ισραηλινές δυνάμεις. Μια φωνή από πίσω από το φράγμα ακούστηκε μέσω ενός μεγάφωνου: «Το κέντρο βοήθειας είναι κλειστό. Δεν υπάρχει διανομή. Πρέπει να γυρίσετε σπίτι σας».

Ο Al-Kafarna, όπως και πολλοί άλλοι, έμεινε στη θέση του – γνωρίζοντας αυτές τις τακτικές για να αραιώσουν το πλήθος. Στη συνέχεια ήρθαν οι απειλές: «Φύγετε ή θα ανοίξουμε πυρ», ακολουθούμενες από ύβρεις όπως «Σκύλοι».

Πριν καν ολοκληρώσουν την προειδοποίησή τους, οι ισραηλινές δυνάμεις άρχισαν να πυροβολούν από τη θέση τους, περίπου ένα χιλιόμετρο μακριά από το σημείο που είχε συγκεντρωθεί το πλήθος. «Οι σφαίρες πέρασαν πάνω από τα κεφάλια μας», διηγήθηκε ο Al-Kafarna. «Δεκάδες χτυπήθηκαν. Κανείς δεν μπορούσε να σηκώσει το κεφάλι του». Κάποιοι νέοι κατάφεραν να μεταφέρουν τους τραυματίες σε κοντινό κέντρο του Ερυθρού Σταυρού, αλλά πολλοί δεν τα κατάφεραν.

Όταν μισή ώρα αργότερα έγινε δεύτερη ανακοίνωση που επέτρεπε την είσοδο, το πλήθος όρμησε μπροστά, τρέχοντας δύο χιλιόμετρα

με τα χέρια σηκωμένα και λευκές σακούλες ψηλά – μια χειρονομία παράδοσης. Έπειτα, αυτός και άλλοι προχώρησαν άλλα δύο χιλιόμετρα περνώντας το φυλάκιο, που φρουρούνταν από βαριά οπλισμένους ιδιωτικούς φρουρούς.

«Θα τους δεις ακριβώς όπως τους δείχνει το Χόλιγουντ: βαριά οπλισμένους, με σκούρα γυαλιά, αλεξίσφαιρα γιλέκα με τη σημαία των ΗΠΑ, ακουστικά στ' αυτιά, και τα όπλα στραμμένα κατευθείαν στα γυμνά μας στήθη», θυμάται ο Al-Kafarna. «Πυροβολούν στο έδαφος, στα πόδια οποιουδήποτε προσπαθεί να πλησιάσει τη βοήθεια, η οποία είναι τοποθετημένη πίσω από έναν λόφο, όπου έχουν πάρει θέση».

Όταν τελικά έφτασαν στην αποθήκη βοήθειας πίσω από έναν λόφο, «ήταν χάος», θυμάται ο Al-Kafarna. «Καμία τάξη, καμία δικαιοσύνη, μόνο επιβίωση».

Για να αποφύγουν το πάτημα ή την επίθεση, οι άνθρωποι κουβαλούσαν μαχαίρια ή κινούνταν σε οργανωμένες ομάδες. «Μόλις έπιανες ένα κουτί, το άδειαζες στη σακούλα σου και έτρεχες. Αν σταματούσες, θα σε έκλεβαν ή θα σε συνθλίβανε».

Τι κατάφερε να φέρει σπίτι; «Δύο κιλά φακές, λίγα μακαρόνια, αλάτι, αλεύρι, λάδι, μερικές κονσέρβες φασολιών». Ο Al-Kafarna σταμάτησε για λίγο, τα μάτια του βαριά. «Άξιζε τον κόπο; Οι σφαίρες, τα πτώματα, το ένστικτο επιβίωσης μέσα από το θάνατο; Αυτή είναι η κατάντια μας, να παρακαλάμε για επιβίωση με το όπλο στον κρόταφο».

«Μοιάζαμε με ζώα που περίμεναν να ανοίξει το σημείο σίτισης σε έναν στάβλο χωρίς ηθική ή συμπόνια», συνέχισε. «Η πείνα μας ώθησε να ζητήσουμε φαγητό από τα χέρια του εχθρού μας – φαγητό τυλιγμένο στην ταπείνωση και τη ντροπή – αφού κάποτε ζούσαμε με αξιοπρέπεια».

Με απάντηση σε αυτό το άρθρο, εκπρόσωπος του ισραηλινού στρατού δήλωσε: «Ο IDF επιτρέπει στις αμερικανικές πολιτικές οργανώσεις (GHF) να λειτουργούν ανεξάρτητα στη διανομή βοήθειας στους κατοίκους της Γάζας και εργάζεται για να

διασφαλίσει την ασφαλή και συνεχιζόμενη διανομή της, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.» Ο εκπρόσωπος πρόσθεσε: «Η επιχειρησιακή δραστηριότητα στις περιοχές των κύριων προσβάσιμων οδών προς τα κέντρα διανομής συνοδεύεται από συστηματικές διαδικασίες εκμάθησης από τις δυνάμεις του IDF. Στο πλαίσιο αυτών, οι δυνάμεις του IDF έχουν αναλάβει πρόσφατα προσπάθειες για την αναδιοργάνωση αυτών των περιοχών μέσω της τοποθέτησης φρακτών, πινακίδων, του ανοίγματος επιπλέον διαδρομών και άλλων μέτρων».

Ο Ahmed Ahmed είναι ψευδώνυμο για έναν δημοσιογράφο από την πόλη της Γάζας που ζήτησε να παραμείνει ανώνυμος από φόβο για αντίποινα.

Η Ibtisam Mahdi είναι ανεξάρτητη δημοσιογράφος από τη Γάζα, ειδικευμένη στην αναφορά κοινωνικών θεμάτων, ειδικά όσον αφορά τις γυναίκες και τα παιδιά. Επίσης, συνεργάζεται με φεμινιστικές οργανώσεις στη Γάζα στον τομέα της αναφοράς και των επικοινωνιών.

Σημειώσεις για τη νεοφιλελευθεροποίηση της διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση

Του Μιχάλη Κατσιγιάννη

Εισαγωγή

Στη σημερινή νεοφιλελεύθερη κοινωνία των δυτικών εθνών-κρατών, όπου κυριαρχούν – και ως ένα μεγάλο σημείο, προσδιορίζουν τις ζωές όλων μας – χαρακτηριστικά όπως η ανασφάλεια, η ευαλωτότητα, ο ατομικισμός, το παράλογο, η αποξένωση, η απάθεια, η παθητικότητα, η ψυχοπνευματική ανομία εν πολλοίς (Χαν, 2023, 2025), τόσο η εκπαιδευτική διαδικασία στο σύνολό της όσο και η διδασκαλία της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση (αλλά και ευρύτερα), έχει υποστεί σημαντικά πλήγματα. Σχετικά με το πώς και το γιατί της σημερινής διδασκαλίας της λογοτεχνίας στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, μπορεί κανείς/καμιά να επιχειρήσει να ψηλαφίσει αυτά τα πλήγματα, αναλύοντας – μεταξύ άλλων – το πώς προσεγγίζεται η πρακτική της αφήγησης από τον/την εκπαιδευτικό. Για αυτή την ψηλάφηση, θα βασιστώ στον νοτιοκορεάτη φιλόσοφο Μπιούνγκ-Τσούλ Χαν, ο οποίος στο βιβλίο του 'Η κρίση της αφήγησης', προβαίνει στη διάκριση μεταξύ αφήγησης και storytelling στην προσπάθειά του να μας παρέχει ένα διορατικό θεωρητικό πλαίσιο για την κατανόηση του νεοφιλελευθερισμού και των πρακτικών επιβολής που επιστρατεύει.

Από την αφήγηση στο storytelling: παρακολουθώντας (και βιώνοντας) την επέλαση του νεοφιλελευθερισμού

Ο Χαν βλέπει στην αφήγηση την παραγωγή της ταυτότητας, δηλαδή τη δημιουργία κόσμων, καθώς θεωρεί ότι «*οι ιστορίες συνδέουν τους ανθρώπους μεταξύ τους*» και «*ενισχύουν την ικανότητα ενσυναίσθησης. Δημιουργούν μια κοινότητα*» (Χαν, 2025: 14). Όπως γράφει χαρακτηριστικά (Χαν, 2025: 122): «*η ζωή είναι αφήγηση. Ο άνθρωπος ως animal narrans διαφέρει από τα άλλα ζώα, καθώς, αφηγούμενος, πραγματοποιεί νέες μορφές ζωής. Η αφήγηση έχει τη δύναμη του νέου ξεκινήματος. Κάθε πράξη που αλλάζει τον κόσμο, προϋποθέτει μιαν αφήγηση*». Και σε άλλο σημείο: «*οι αφηγήσεις αρθρώνουν, τρόπον τινά, το Είναι και, έτσι, δίνουν στη ζωή προσανατολισμό και στήριγμα*» (Χαν, 2025: 119). Εν ολίγοις, εκείνο το οποίο παρατηρούμε είναι ότι η αφήγηση αποτελεί την ενεργή ύπαρξη, τη δραστήρια παρουσία, την

κριτική δραστηριότητα: «*η αφήγηση διανοίγει το μέλλον*» (Χαν, 2025: 38).

Ωστόσο, στη σημερινή κοινωνία, η πνευματική και μη δραστηριότητα και κινητοποίηση, φαίνεται να έχει εκλείψει σε αξιοσημείωτο βαθμό. Έχουμε πλέον να κάνουμε με μια «*κοινωνία της πληροφορίας*» (Χαν, 2025: 13) η οποία «*σφετερίζεται την αφήγηση*» (Χαν, 2025: 12), τη διαστρεβλώνει για την επίτευξη των δικών της σκοπών και «*την υποτάσσει στην κατανάλωση*» (Χαν, 2025: 12-13): «*καθώς ο καπιταλισμός οικειοποιείται στοχευμένα την αφήγηση, κυριεύει τη ζωή […] και, έτσι, ξεφεύγει απ' τον συνειδητό έλεγχο και την κριτική σκέψη*» (Χαν, 2025: 120). Ο Χαν (2025: 23), διαπιστώνει: «*η ανάδυση της πληροφορίας στον καπιταλισμό*» είναι «*που επιφέρει το οριστικό τέλος της αφήγησης*». Κι εδώ είναι που έρχεται στο προσκήνιο η έννοια του storytelling.

Όπως μας λέει ο ίδιος: «*το storytelling είναι storytelling*» (Χαν, 2025: 13). Τι θα πει αυτό; «*Το storytelling σημαίνει οτιδήποτε άλλο εκτός απ' την επιστροφή της αφήγησης*» (Χαν, 2025: 119), αφορά στην εργαλειοποίηση των λόγων και στην τεχνοκρατική αντίληψη ως προς αυτούς. Συνίσταται στην πληροφορία (Χαν, 2025: 119), εκπροσωπεί έναν ψευδοεπικοινωνιακό τρόπο επικοινωνίας κι έχει «*τη μορφή ανταλλαγής πληροφοριών*» (Χαν, 2025: 14), ενώ «*εδραιώνεται ως μια αποτελεσματική τεχνική της επικοινωνίας, σκοπός της οποίας είναι συχνά η χειραγώγηση*» (Χαν, 2025: 119): «*στον πυρήνα του θορυβώδους storytelling επικρατεί ένα αφηγηματικό κενό, το οποίο εκδηλώνεται ως νοηματική ένδεια και αποπροσανατολισμός*» (Χαν, 2025: 9).

«*Το storytelling αυτό καθαυτό δεν προάγει τη δημιουργία αφηγηματικής κοινότητας, αλλά μια καταναλωτική κοινότητα. Τα αφηγήματα παράγονται και καταναλώνονται σαν εμπορεύματα. Οι καταναλωτές δεν οικοδομούν κοινότητα, δεν οικοδομούν ένα Εμείς. Η εμπορευματοποίηση των αφηγημάτων απομυζά την πολιτική τους δύναμη*» (Χαν, 2025: 117).

Η ανθρώπινη επαφή και επικοινωνία λοιπόν, έχει μετατραπεί θα λέγαμε σε μια αλληλεπίδραση σύγχυσης, όπου το υποκείμενο βρίσκεται συνεχώς σε μια κακώς εννοούμενη δράση που εν τέλει ενοχοποιεί την – με τη φιλοσοφική έννοια – ανία, καταφέρνοντας με αυτόν τρόπο να συντηρεί την καπιταλιστική και νεοφιλελεύθερη κοινωνία στην οποία ζει, χωρίς να έχει συνείδηση του γεγονότος:

στη σημερινή εποχή της υπερδραστηριότητας, στην οποία ο κανόνας είναι να μην επιτρέπουμε την εμφάνιση της ανίας, δεν καταφέρνουμε ποτέ να φτάσουμε σε κατάσταση βαθιάς πνευματικής χαλάρωσης. Η κοινωνία της πληροφορίας εγκαινιάζει μια εποχή υψηλής πνευματικής έντασης […] το τσουνάμι της πληροφορίας φροντίζει ώστε τα όργανα της αντίληψής μας να είναι σε μια συνεχή διέγερση. Δεν είναι πια σε θέση να μπουν σε κατάσταση στοχασμού. Το τσουνάμι της πληροφορίας κατακερματίζει την προσοχή και εμποδίζει τη στοχαστική ενδιατριβή, συστατικό στοιχείο της αφήγησης και της προσεκτικής ακρόασης (Χαν, 2025: 25-26).

Επομένως, ο εξοβελισμός της αφήγησης και η αντικατάστασή της με το storytelling από τον νεοφιλελευθερισμό, έχει εμφανίσει στην κοινωνία ένα κενό, μια στασιμότητα όπου «*ο θόρυβος της πληροφορίας*» (Χαν, 2025: 24) διώχνει μακριά το στοχασμό και τις διαδικασίες του. Έτσι, στην κατάσταση της σημερινής κοινωνίας, ο άνθρωπος στερείται σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα της αναζήτησης και της περιπλάνησης και λειτουργεί σε μια συνεχόμενη αποδιοργάνωση, ταραχή και ανομία, με την προσοχή και τον ενδιαφέρον του να μην «*υπερβαίνει το άμεσο περιβάλλον*», να «*συρρικνώνεται σε απλή περιέργεια*» και να «*πηδάει από το ένα στο άλλο, αντί ν' αφήσει το βλέμμα του να περιπλανηθεί μακριά, κι εκεί να ενδιατρίψει. Το μακρόσυρτο, αργό, παρατεταμένο βλέμμα έχει χαθεί*» (Χαν, 2025: 17). Κάτι που στο πλαίσιο της κοινωνίας μεταφράζεται ως εξής:

δε διαπνέεται πια από το επαναστατικό πάθος του νέου ή της εκ νέου εκκίνησης. Δεν έχει καμιά διάθεση για ανατροπή. Οπότε, επαφίεται στο ας αφήσουμε τα πράγματα ως έχουν, στην απουσία

εναλλακτικών εκδοχών. Χάνει κάθε αφηγηματική τόλμη, κάθε τόλμη για αφηγήσεις που θ' άλλαζαν τον κόσμο. Το storytelling σημαίνει πρωτίστως εμπόριο και κατανάλωση. Ως storytelling δεν διαθέτει καμία δύναμη κοινωνικής αλλαγής. Το αίσθημα της εκκίνησης, η ορμητικότητα της εκ νέου εκκίνησης, είναι κάτι ανοίκειο […] δεν αποβλέπουμε σε τίποτα. Βολευόμαστε διαρκώς. Ξεπέφτουμε στην convenience ή στο like, τα οποία δεν απαιτούν καμία αφηγηματικότητα […] απουσιάζουν η λαχτάρα, το όραμα, το απόμακρο (Χαν, 2025: 37).

Συνοψίζοντας λοιπόν, μπορούμε να καταγράψουμε τα εξής:

- Ενώ οι αφηγήσεις δημιουργούν μια κοινότητα, «*αντιθέτως, το storytelling σχηματίζει απλώς μια εμπορευματική μορφή*» αυτής της κοινότητας, η οποία «*αποτελείται από καταναλωτές. Κανένα storytelling δε θα μπορούσε ν' αναζωπυρώσει την υπαίθρια εστία γύρω από την οποία συγκεντρώνονται οι άνθρωποι και αφηγούνται από κοινού ιστορίες*» (Χαν, 2025: 12).
- «*το storytelling γνωρίζει μόνο μία μορφή της ζωής, την καταναλωτική […] Έτσι, τυφλωνόμαστε απέναντι σε άλλες αφηγήσεις, αντιλήψεις και πραγματικότητες*» (Χαν, 2025: 122).

Η νεοφιλελευθεροποίηση της διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση

Στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, η αφήγηση είναι «*το κατεξοχήν μέσο που πραγματώνει τη διδασκαλία της λογοτεχνίας […] δεδομένου ότι τα παιδιά σε αυτή την ηλικία συνήθως δεν είναι απολύτως εξοικειωμένα με τους γραφηματικούς χαρακτήρες, τα αλφαβητικά σημεία και την ανάγνωση*» (Κατσιγιάννης, 2025: 90-91). Έτσι, η όποια επαφή των παιδιών με κάποιο λογοτεχνικό κείμενο, πραγματοποιείται μέσα από πρακτικές αφήγησης, οι οποίες επιτελούνται – κατά κύριο λόγο – από τον/την εκπαιδευτικό. Συνεπώς, πολύ μεγάλη σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο ο/η εκπαιδευτικός αντιλαμβάνεται και αντιμετωπίζει την αφήγηση.

Συχνά, οι λογοτεχνικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται στη βάση μιας εργαλειακής και χρηστικής λογικής και όχι για κάποιον ουσιαστικό σκοπό. Δηλαδή το ενδιαφέρον για την αφήγηση και το περιβάλλον της δεν συνίσταται στο περιεχόμενό της και στις εξάρσεις που μπορεί να πυροδοτήσει, αλλά στέκεται απλώς στην προφορική διαδοχή λέξεων. Τα κίνητρα ενός/μιας εκπαιδευτικού για την ασχολία με κάποιο λογοτεχνικό κείμενο είναι επιφανειακά και επικαιρικά και προέρχονται μάλλον από πηγές εξωαφηγηματικές και εξωλογοτεχνικές. Πιο συγκεκριμένα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες σχετικά με τη λογοτεχνία εντάσσονται σε τρεις κατηγορίες: πρώτον, για την απόκτηση γνώσεων όπως για παράδειγμα οι αριθμοί, οι εποχές ή τα χρώματα, δεύτερον, για την επίτευξη ενός κλίματος ηρεμίας κι ευταξίας και, τρίτον, για την επίλυση συγκρούσεων.

Επομένως, εκείνο το οποίο παρατηρείται είναι ότι τόσο το αφηγηματικό περιεχόμενο όσο και η ίδια η πρακτική της αφήγησης σχετίζεται άμεσα με την εργαλειακή, τεχνοκρατική και γραφειοκρατική λογική του νεοφιλελευθερισμού που επιθυμεί απλώς την κάθε είδους κατανάλωση προϊόντων με σκοπό την επίτευξη πρακτικιστικών στόχων, επιβάλλοντας κατά κάποιον τρόπο τη δαιμονοποίηση του στοχασμού και της ονειροπόλησης. Υπό αυτό το πρίσμα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν έχουμε να κάνουμε με αφήγηση αλλά με storytelling, με την έννοια ότι το λογοτεχνικό κείμενο δεν γίνεται αντιληπτό ως πλούσια πηγή (αφηγηματικής) ζωής αλλά ως ένα απλό καταναλωτικό προϊόν (βλ. Barthes, 2005, 2019˙ Μπαρτ, 2022). Κάτι που αποδιώχνει τη μαγεία που κρύβει μέσα της η τέχνη να κινητοποιεί το υποκείμενο προς τον στοχασμό.

Αυτού του είδους η εκπαιδευτική συνθήκη καθιστά ανέφικτη – και ενδεχομένως θεωρεί επικίνδυνη – την «*αφηγηματική φαντασία*» (βλ. Χαν, 2025: 59), καθώς και τις στάσεις και τις συμπεριφορές που επαφίενται σε αυτή. Με τη δράση και τη λειτουργία της δείχνει ότι «*οι αφηγηματικοί στοχασμοί είναι ανεπιθύμητοι*» (βλ. Χαν, 2025: 47), ακριβώς επειδή με την

αφηγηματική πρακτική η ζωή και η αφήγηση δεν διαχωρίζονται αλλά αποτελούν ένα ενιαίο πλέγμα που συναρθρώνει διαλεκτικά τον κόσμο. Η αφήγηση εξάλλου δρα αντιαλλοτριωτικά, αντιαπομονωτικά και καταφέρνει να θέτει σε εγρήγορση το συλλογικό έναντι του ατομικού και να προσπαθεί να νοηματοδοτήσει τα ποικίλα ερεθίσματα αντί να αρέσκεται ή/και να συμβιβάζεται με το παράλογο καφκικό περιβάλλον του κόσμου μας.

Όμως, η διδασκαλία της λογοτεχνίας επιτελείται στα πρότυπα της σημερινής νεοφιλελεύθερης κοινωνίας στην οποία «*ο κόσμος γίνεται αντιληπτός, κατά κύριο λόγο, μέσω πληροφοριών*» (Χαν, 2025: 76) και παρατηρείται η «*απώλεια της αφηγηματικής ικανότητας*» που ευθύνεται για την «*απομάγευση του κόσμου*» (Χαν, 2025: 71). Δηλαδή, «*τα πράγματα υπάρχουν, αλλά σιωπούν. Έχουν χάσει τη μαγεία τους*» (Χαν, 2025: 71). Υπό αυτό το πλαίσιο, έχουμε την αντικειμενοποίηση του πνεύματος, την απάθεια των αισθήσεων και του νου. Με άλλα λόγια, έχουμε να κάνουμε με μια απρόσωπη και γραφειοκρατική ανθρώπινη λειτουργία: «*τα πράγματα έχουν χάσει τη μαγεία τους, την αύρα τους όταν αποστερηθούν το βλέμμα. Τότε δεν μας κοιτάζουν, ούτε μας μιλούν. Δεν είναι πια ένα Εσύ, αλλά ένα βουβό Αυτό. Οπότε, δεν πραγματοποιείται πια ανταλλαγή βλεμμάτων στον κόσμο*» (Χαν, 2025: 75).

Παρατηρούμε εδώ λοιπόν μία διπλή διάβρωση. Οι επιτελούμενες λογοτεχνικές δραστηριότητες, έτσι όπως συμβαίνουν και για το λόγο για τον οποίο συμβαίνουν, υπονομεύουν τόσο το ίδιο το λογοτεχνικό κείμενο – κατ' επέκταση τη λογοτεχνία ως τέχνη – όσο και την ίδια την πρακτική της αφήγησης: το λογοτέχνημα αλλά και η παρουσίασή του, αναπαρίσταται στα παιδιά – από τον/την εκπαιδευτικό – υπό το πρίσμα της πληροφορίας, της ενημέρωσης και της ανάγκης για απλή διευθέτηση των πραγμάτων. Πρόκειται δηλαδή για ένα βουβό πληροφοριακό υλικό από το οποίο αντλείται χρηστική γνώση και εξαντλείται στην απλή και παθητική συγκατάνευση. Η αφήγηση καταλήγει να αφορά στη μετάδοση χρηστικών γνώσεων και την οργάνωση εφήμερων σκοπών

αντί να ενδιαφέρεται για την ιχνηλάτηση και την αλλαγή του κόσμου. Με άλλα λόγια, η τέχνη που αντιπροσωπεύει το λογοτεχνικό κείμενο, μετατρέπεται σε έναν απρόσωπο όγκο που περιέχει υλικά προς ποίκιλες χρήσεις και η αφήγηση μετατρέπεται σε μια χρήσιμη τεχνική εξαγωγής των υλικών αυτών.

Ας το πούμε όμως απλά: οι επιτελούμενες λογοτεχνικές δραστηριότητες υπακούουν στο νεοφιλελεύθερο δόγμα της άλογης ταχύτητας και έντασης που ενδιαφέρεται για την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και γενικότερα για την αύξηση δεξιοτήτων και της ικανότητας της εφαρμογής. Η ουσία όμως αυτών των χαρακτηριστικών «*δε συμβαδίζει*» τόσο με «*το πνεύμα της αφήγησης*» (Χαν, 2025: 105), όσο και με τον ευρύτερο κριτικό και απελευθερωτικό χαρακτήρα της τέχνης (Marcuse, 1984˙ Μαρκούζε, 1998), γιατί θέλει τα άτομα αλαλιασμένα και διαρκώς σε ένταση, ενώ η «*αφηγηματική φαντασία είναι θεραπευτική*» και ικανή να καταπολεμήσει τις «*πιεστικές έγνοιες της καθημερινότητας*» (Χαν, 2025: 104). Κάτι που το νεοφιλελεύθερο δόγμα που διέπει τις εκπαιδευτικές διαδικασίες εχθρεύεται.

Αντί επιλόγου

Με ένα παιδαγωγικό πλάνο σαν αυτό που παρουσιάστηκε, είναι εύκολο να καταλάβουμε ότι στην τάξη ενός νηπιαγωγείου, η σύσταση αφηγηματικών κοινοτήτων είναι μάλλον κάτι πολύ μακρινό. Για την ακρίβεια, είναι κάτι που αποβάλλεται και διώκεται γιατί αν δοθεί χώρος και χρόνος σε κάτι τέτοιο, μπορεί να απειληθεί η απρόσωπη και χρηστική ζωή που εκφράζει ο νεοφιλελευθερισμός. Η αφήγηση, ως πρακτική, δένει τους ανθρώπους μεταξύ τους και τους βοηθά να σταθούν στον κόσμο, να τον ερμηνεύσουν αλλά και να προσπαθήσουν να τον αλλάξουν. Η διαστρέβλωση της αφήγησης όμως από τις δυνάμεις και τα ενεργούμενα του νεοφιλελευθερισμού, αποπροσανατολίζουν την ανθρώπινη δράση από τον όποιο σκοπό της και κατακερματίζουν την ίδια τη ροή της ζωής.

Ας μη λησμονούμε λοιπόν ότι η αφήγηση, έτσι όπως σχολιάστηκε από τον Χαν, αποτελεί την πραγματική και διαχρονική

επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, τη σύνδεση μεταξύ αυτών, δηλαδή την κίνηση του ίδιου του κόσμου. Χαρακτηριστική είναι η σκέψη του Barthes (2019, 93-93) για την αφήγηση, ότι δηλαδή η τελευταία:

μπορεί να υποστηριχθεί από την αρθρωμένη γλώσσα, προφορική ή γραπτή, από την εικόνα, σταθερή ή κινούμενη, από τη χειρονομία, και από την εύτακτη ανάμιξη όλων αυτών των υποστάσεων […] το αφήγημα είναι παρόν σε όλες τις εποχές, σε όλους τους τόπους, σε όλες τις κοινωνίες. Το αφήγημα αρχίζει με την ίδια την ιστορία της ανθρωπότητας. Δεν υπάρχει, δεν υπήρξε πουθενά λαός χωρίς αφήγημα. Όλες οι τάξεις, όλες οι ανθρώπινες ομάδες έχουν τα δικά τους αφηγήματα, ενώ συχνά τα αφηγήματα αυτά τα γεύονται, από κοινού, άνθρωποι διαφορετικής, ακόμη και αντίθετης, κουλτούρας: το αφήγημα αδιαφορεί για την καλή ή την κακή λογοτεχνία: διεθνές, διαχρονικό, διαπολιτισμικό, το αφήγημα είναι παρόν όπως η ζωή.

Κλείνοντας, δεν προκαλεί εντύπωση η αγωνιώδης προσπάθεια στρεβλής οικειοποίησης της αφήγησης από μέρους του νεοφιλελευθερισμού με σκοπό την αποδυνάμωσή της και εν συνεχεία την επαναχρησιμοποίησή της ως αχρηστεμένη. Και δυστυχώς, στην προσπάθεια αυτή, μετέχει – ποικιλοτρόπως – και σημαντικό μέρος της εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

Barthes, R. (2005). Απόλαυση, γραφή, ανάγνωση (Α. Κόρκα, Μτφρ., Μ. Βιέν, Επιμ.). Αθήνα: Πλέθρον.

Barthes, R. (2019). Εικόνα, Μουσική, Κείμενο (Γ. Σπανός, Μτφρ., Β. Πατσογιάννης, Επιμ.). Αθήνα: Πλέθρον.

Κατσιγιάννης, Μ. (2025). Η θέση της αφήγησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση. Κριτική Εκπαίδευση 6, 90-107.

Μαρκούζε, Χ. (1998). Η αισθητική διάσταση: Για μια κριτική της μαρξιστικής αισθητικής (Β. Τομανάς, Μτφρ.). Θεσσαλονίκη: Νησίδες.

Marcuse, H. (1984). Παρατηρήσεις για έναν επαναπροσδιορισμό της κουλτούρας. Στο M. Marcuse, T. W. Adorno, M. Horkheimer & L. Lowenthal, (Επιμ.), Τέχνη και μαζική κουλτούρα (Ζ. Σαρίκας, Μτφρ.) (σσ. 27-47). Αθήνα: Ύψιλον.

Μπαρτ, Ρ. (2022). Η απόλαυση του κειμένου (Φ. Χατζιδάκη & Γ. Κρητικός, Μτφρ.). Αθήνα: Κέδρος.

Χαν, Μ.-Τ. (2023). Ψυχοπολιτική: ο νεοφιλελευθερισμός και οι νέες τεχνικές εξουσίας (Β. Τσαλής, Μτφρ). Αθήνα: Opera.

Χαν, Μ.-Τ. (2025). Η κρίση της αφήγησης (Β. Τσαλής, Μτφρ.). Αθήνα: Opera.

11ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ (Ιωάννινα) 19-20-21/6

Ο κύβος ερρίφθη, ζέστη έχουμε, υγρασία άφθονη, πιθανότητα να βρέξει τσεκ. Όλα είναι έτοιμα για ένα ακόμη **Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ,** το 11ο κατά σειρά, στα Γιάννενα. Κουβέντες για την πόλη, τον πόλεμο εκτός των συνόρων της χώρας μας αλλά και για αυτόν εντός τους, stand up, lives και techno party είναι μερικά σημεία από το χρονοδιάγραμμα που έχουμε θέσει από τις **19 ως τις 21 Ιουνίου 2025.**
Τα Γιάννενα βρίσκονται συνεχώς σε μια διαδικασία κίνησης και, δυστυχώς μάλλον, όχι μόνο από τα κάτω. Σπίτια ερημωμένα δίπλα σε νεόδμητα ξενοδοχεία, εκθέσεις χορηγούμενες από εφοπλιστές,

μονοπώληση της τέχνης και μια μυρωδιά φρεσκοαπλωμένου τσιμέντου και φρεσκοψημένου μπέργκερ αποτελούν πλέον την κανονικότητα. Την **Πέμπτη 19/06** θα προσπαθήσουμε να ενώσουμε τα σημεία και τις εμπειρίες για να δημιουργήσουμε μια χρονική συνέχεια που να αφορά την ζωή και την ανάπτυξη στην πόλη των Ιωαννίνων ενώ θα εστιάσουμε ιδιαίτερα στην έννοια του χώρου όχι μόνο γεωγραφικά αλλά και ποιοτικά. Όλα αυτά στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Αλιμούρα στις 18:30.
Θα ακολουθήσει stand up με τους/τις: Αλέξανδρο Μουρατίδη, Χριστίνα Μπάκου, Αργύρη Βαμβακίδη, Τζόνι Παλαιοκρασσά, Άννα Νικοπούλου, Ιωάννα Κανέλα
Και για σβήσιμο θα ακούσουμε disco funk στην αυλή.
Την επόμενη μέρα **Παρασκευή 20/06** και ώρα **19:00** το φεστιβάλ θα ξεκινήσει με εκδήλωση στο **θεατράκι σκάλας** παρέα με **σύντροφο που ανήκει στο Ρωσικό αντιπολεμικό κίνημα.** Τρία και πλέον χρόνια από την Ρωσική εισβολή, μιλώντας για έναν πόλεμο εθνικού, οικονομικού και γεωπολιτικού ενδιαφέροντος θα πρέπει να εντάξουμε στην κουβέντα πέρα από τις μπάντες που τον επιτελούν και το αντιπολεμικό κίνημα μέσα στην χώρα που τον ξεκίνησε. Ο **Antti Rautiainen** θα μας μεταφέρει τα βιώματα του ως αναρχικός σε μια χώρα σε εμπόλεμη κατάσταση. Πως λειτουργεί το αντιπολεμικό κίνημα δίπλα στην πρώτη γραμμή και πως θα έπρεπε να λειτουργεί χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά της;
Θα ακολουθήσει techno party στο θεατράκι με τους : KAPO, TZITZI, STEP, COMMANDANTE
Το **Σάββατο 21/06**, την τρίτη και τελευταία μέρα του Φεστιβάλ, θα συζητήσουμε στην **Αρχιτεκτονική Σχολή (Παπαζόγλειο)**, για την αξία ενός σιδηροδρόμου στα χέρια της κοινωνίας, τα εμπόδια στην πραγματοποίηση μίας τέτοιας προσπάθειας και τα αίτια που οδήγησαν στο **έγκλημα των Τεμπών.** Επίσης θα κουβεντιάσουμε για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του **κινήματος των Τεμπών**, τις διαστάσεις που αυτό έχει πάρει και τις τομές του με άλλα κινήματα με δομημένο αντικρατικό λόγο και περιεχόμενο. Μαζί μας θα είναι οι : **Θοδωρής Ελευθεριάδης (γιος Μαρίας Εγούτ), Μαρία Κεφαλά (δημοσιογράφος), Άρης Σταμάτης (πρώην μηχανοδηγός της Hellenic Train).**
Θα ακολουθήσει πανκ λάιβ στις 23:00 στο θεατράκι σκάλας με τους : Στράφι, Ωχτομηδεν, Moses Remax
Σας περιμένουμε !!









Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Επιστολή του Νίκου Ρωμανού από τη φυλακή

«Όπως έλεγε ο Μανώλης Αναγνωστάκης, «οι λέξεις πρέπει να καρφώνονται σαν πρόκες, να μην τις παίρνει ο άνεμος». Σκοπός αυτού του κειμένου λοιπόν είναι να ρίξει γέφυρες επικοινωνίας μέσω γερά θεμελιωμένων λέξεων που κουβαλούν την αλήθεια και την εμπειρία μου – σκληρά αποκρυσταλλωμένη σε μια δικαστική ομηρία καφκικού χαρακτήρα. Γέφυρες επικοινωνίας με τα μυαλά όσων δεν έχουν αντικαταστήσει την πνευματική τους λειτουργία με τους πολεμικούς μονολόγους των κυβερνητικών δημοσιογράφων. Με όσους αναγνωρίζουν ότι δεν βαίνουν όλα καλώς. Με όσους αντιλαμβάνονται ότι η λογική των δύο μέτρων και δύο σταθμών αποτελεί ένα φαινόμενο που διαπερνά κάθετα όλο το φάσμα της πολιτικής και κοινωνικής ζωής. Τη δικαιοσύνη, την κρατική γραφειοκρατία, το πολιτικό σύστημα, τη θεσμική λειτουργία του κράτους. Διότι μπορεί στο πρόσωπό μου η εξουσία να εξαντλεί όλη την εκδικητικότητά της, παρόλα αυτά δεν σκοπεύω να κάτσω με σταυρωμένα χέρια. Δεν σκοπεύω να υποκλιθώ μπροστά στην ασυδοσία και την αλαζονεία αυτών που παίζουν στα ζάρια του πολιτικού τζόγου με ζωές ανθρώπων για να εξυπηρετήσουν τις πολιτικές τους καριέρες.

Αυτή τη στιγμή βρίσκομαι προφυλακισμένος με ένα εντελώς σαθρό κατηγορητήριο που αποτελεί μνημείο νομικών ακροβασιών και αυθαιρεσιών. Με μοναδικό στοιχείο «τμήμα δακτυλικού αποτυπώματος του παράμεσου» –όπως αναφέρει αυτολεξεί η δικογραφία– που βρέθηκε σε μια πλαστική σακούλα σκουπιδιών (ένα καθόλα νόμιμο αντικείμενο) στο διαμέρισμα της οδού Αρκαδίας, βρίσκομαι αντιμέτωπος με ένα σύνολο κατηγοριών με τις οποίες δεν προκύπτει καμία νομική σύνδεση ούτε καν σε επίπεδο ενδείξεων. Καλούμαι να αποδείξω ότι δεν είμαι ελέφαντας και να εξηγήσω τα αυτονόητα, ενώ οι ίδιοι οι ενορχηστρωτές της δίωξης αυτής πρέπει να απαντήσουν σε σωρεία ερωτημάτων όπως:

- *Πότε εντάχθηκα στην ανώνυμη «τρομοκρατική» οργάνωση για την οποία κατηγορούμαι;*
- *Πώς προκύπτει ότι είναι οργάνωση αφού η αστυνομία δηλώνει ότι είναι άγνωστη;*
- *Με ποιον τρόπο συστάθηκε μια άγνωστη «τρομοκρατική» οργάνωση σε άγνωστο τόπο και χρόνο μεταξύ ανθρώπων που δεν γνωρίζονται καν μεταξύ τους;*
- *Ποια όπλα προμήθευσα και σε ποιους;*
- *Γιατί, ενώ έχει βρεθεί αντίστοιχο στοιχείο –σε σακούλα οικιακής χρήσης στην οδό Αρκαδίας–, δεν έχει κάνει η αστυνομία (ορθώς, γιατί μιλάμε για σακούλες) κάποια αντίστοιχη κατασταλτική επιχείρηση;*

Είμαι ένας άνθρωπος που στο παρελθόν έχω αναλάβει την ευθύνη των επιλογών που μου αντιστοιχούσαν, έχοντας κρατήσει μια συγκεκριμένη πολιτική γραμμή υπεράσπισής τους μέσα στις δικαστικές αίθουσες, ακόμα και όταν κοιτούσα κατάματα αλλά δίχως φόβο μακροχρόνιες καταδίκες. Εξακολουθώ και είμαι περήφανος για αυτές τις επιλογές και τη στάση μου γιατί αποτελούν ένα κομμάτι της ύπαρξής μου. Έχω πληρώσει και με το παραπάνω τις συνέπειες των παραπάνω επιλογών με πολλά χρόνια εγκλεισμού. Έχω δώσει αγώνες με όπλο το σώμα μου και έχω κερδίσει δικαιώματα για όλους τους κρατούμενους που θεωρούνται από τα ελάχιστα εναπομείναντα κεκτημένα στις αντιδραστικές μεταρρυθμίσεις του ποινικού – σωφρονιστικού συστήματος από το 2019 μέχρι σήμερα (εκπαιδευτικές άδειες). Έχω φτάσει μέχρι το ανώτατο δικαστήριο του Αρείου Πάγου προκειμένου να μου αναγνωριστεί ελαφρυντικό στοιχείο, έπειτα από εκατοντάδες εκπαιδευτικές άδειες που είχα πάρει, το οποίο όλως τυχαίως δεν μου είχε αναγνωριστεί από το εφετείο.

Θα ήθελα να σταθώ συγκεκριμένα σε ορισμένες περιπτώσεις γιατί έχουν τη δικιά τους σημασία. Διότι αποτελούν τα ακριβή παραδείγματα πάνω στα οποία εδώ και χρόνια ξεδιπλώνονται όλες οι μηχανορραφίες της αστυνομίας για να καλλιεργήσει ένα συγκεκριμένο προφίλ «ενόχου παντός καιρού» και να με συνδέσει με υποθέσεις με τις οποίες αποδείχθηκε ότι δεν είχα σχέση.

Έχω κατηγορηθεί, προφυλακιστεί και οδηγηθεί σε δικαστήριο για τρεις βομβιστικές επιθέσεις της Συνωμοσίας των Πυρήνων της Φωτιάς με μοναδικό στοιχείο ένα αποτύπωμα σε ένα μπουκάλι μπίρας που βρέθηκε σε ένα φοιτητικό σπίτι στο Χαλάνδρι που είχε βαφτιστεί γιάφκα από την αστυνομία. Αθωώθηκα από το σύνολο των κατηγοριών στο δικαστήριο.

- *Έχω κατηγορηθεί, προφυλακιστεί και οδηγηθεί σε δικαστήριο για τη «γιάφκα» του Βόλου της Σ.Π.Φ. με στοιχείο δείγμα γενετικού υλικού σε πλαστικό μπουκάλι νερού. Αθωώθηκα και πάλι από το σύνολο των κατηγοριών στο δικαστήριο.*
- *Έχω στοχοποιηθεί από την εφημερίδα «Δημοκρατία» με μια κατασκευασμένη είδηση που παρουσίαζε έναν άσχετο άνθρωπο ο οποίος υποτίθεται πως ήμουν εγώ, με μια ευφάνταστη ιστορία ότι δήθεν παρακολουθούσα τον τότε υπουργό Εξωτερικών Νίκο Δένδια και προετοίμαζα κάποιο χτύπημα. Έχω ασκήσει όλα τα νομικά δικαιώματά μου εναντίον της συγκεκριμένης εφημερίδας καθώς αποτελούσε μια ευθεία στοχοποίηση, που καλλιεργούσε αυτό ακριβώς το προφίλ του ενόχου που περιγράφω. Μάλιστα πριν από λίγες μέρες καταδικάστηκαν για αυτή τους τη μεθόδευση ως συκοφάντες σε ποινές φυλάκισης. Μπορεί μέσα στην εμπάθειά τους να παραληρούν για φίμωση της δημοσιογραφίας. Όμως η πραγματικότητα είναι απλή, μια εξόφθαλμα κατασκευασμένη είδηση με δόλο, που εξυπηρετούσε αστυνομικούς σχεδιασμούς, αποδείχθηκε με τους όρους που επιλέγουν και αναγνωρίζουν οι ίδιοι. Η στάμπα του συκοφάντη και της συκοφάντριας, της μεροληπτικότητας και της δολοπλοκίας θα τους ακολουθεί.*
- *Έχω καταγγείλει δημόσια και επώνυμα την παρακολούθησή μου και την παρενόχληση συγγενικών μου προσώπων εξαιτίας αυτής, τον Ιούνιο του 2022, με κάμερες μέσα σε οχήματα και προκλητικές ενέργειες αστυνομικών της αντιτρομοκρατικής εις βάρος μου.*

Όλα τα παραπάνω συνθέτουν το γενικό πλαίσιο της δίωξής μου και

αποτελούν όλα κομμάτια του ίδιου παζλ, με ξεκάθαρα πολιτικά χαρακτηριστικά. Η κυβέρνηση παρουσιάζει μια ψεύτικη εικόνα στην κοινή γνώμη, όπου οι θεσμοί λειτουργούν ανεξάρτητα, δεν υπάρχουν πολιτικές παρεμβάσεις στην αστυνομία και στη δικαιοσύνη, δεν υπάρχουν πολιτικοί σχεδιασμοί που εκτελούνται από χέρια αστυνομικών και δικαστών και εξυπηρετούν σκοπιμότητες.

Οι μηχανισμοί συγκάλυψης και απαλλαγής των εγκλημάτων των παιδιών του συστήματος πάντα βρίσκουν πρόθυμα χέρια να κάνουν τη βρόμικη δουλειά. Οι ίδιοι μηχανισμοί που λερώνουν τη μνήμη όσων θυσίασαν ανιδιοτελώς τη ζωή τους για τα ιδανικά τους, κάνοντας πράξη τις δικές τους εφόδους στον ουρανό.

Στην τελευταία απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, μάλιστα, προστίθεται και ένα έξτρα τραγελαφικό επιχείρημα, ότι δηλαδή στην επίμαχη σακούλα όπου βρέθηκε τμήμα του δακτυλικού αποτυπώματός μου υπάρχουν μόνο το δικό μου και του συγκατηγορούμενου και φίλου μου Α.Κ. και όχι –και εδώ είναι η παράλογη ανάγνωση των δικαστικών– άλλων προσώπων, όπως των ανθρώπων που βρίσκονταν στο διαμέρισμα της οδού Αρκαδίας. Πόσο γελοίο φαντάζει σαν επιχείρημα όταν είναι δεδομένο ότι σε περίπτωση που είχαν βρεθεί αποτυπώματα των ανθρώπων που αναφέρουν θα αποτελούσε ένα βασικό επιχείρημα για την ποινική μου επιβάρυνση, ενώ τώρα το δικαστικό συμβούλιο θεωρεί ως στοιχείο ενοχής το γεγονός ότι ΔΕΝ ΒΡΕΘΗΚΑΝ. Είναι ηλίου φαεινότερο πως ερμηνεύουν τα πάντα με τέτοιο τρόπο ώστε να με ενοχοποιήσουν, τσαλαπατώντας την ίδια την κοινή λογική. Αυτοί έχουν το καρπούζι, αυτοί έχουν και το μαχαίρι. Με θέλουν ένοχο με κάθε τρόπο, με κάθε τίμημα, χωρίς προσχήματα.

Για να τελειώνουν τα ψέματά τους, γιατί όλα πλέον είναι εξόφθαλμα.

Εγκληματογόνοι παράγοντες είναι με αποδείξεις όλο το διεφθαρμένο πολιτικό προσωπικό που χρεοκόπησε τη χώρα και οδήγησε πολλούς συνανθρώπους μας στην οικονομική εξαθλίωση και στην αυτοκτονία.

Εγκληματογόνοι παράγοντες είναι οι υπεύθυνοι του εγκλήματος των Τεμπών, ένα έγκλημα που έχει πάνω του τα ματωμένα αποτυπώματα του πολιτικού συστήματος που στοίχισε τη ζωή σε 57 ανθρώπους, και συνεχίζουν να συγκαλύπτουν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο τους εαυτούς τους.

Εγκληματογόνοι παράγοντες είναι οι παρακρατικοί υπεύθυνοι που έστησαν με πολιτική κάλυψη και λειτούργησαν ένα τεράστιο δίκτυο υποκλοπών με το predator και έτσι μπορούν και εκβιάζουν κομμάτια του πολιτικού και επιχειρηματικού κόσμου για να συνεχίζουν τις βρομοδουλειές τους.

Ζούμε σε μια χώρα που όσοι είχαν την ατυχία να έρθουν σε επαφή με την ωμή εκδοχή του συστήματος γνωρίζουν… Εκεί που οι χειραψίες και τα ψεύτικα χαμόγελα σταματάνε πίσω από κλειστές πόρτες, εκεί που το μακιγιάζ της θεσμικότητας και της ορθής λειτουργίας του πολιτεύματος ξεθωριάζει. Εκεί όπου η πραγματικότητα είναι το δίκιο του ισχυρού και ο πλήρης αμοραλισμός. Όσοι είχαν αυτή την ατυχία γνωρίζουν με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο λειτουργίας και τους κανόνες του παιχνιδιού. Το παιχνίδι αυτό λοιπόν μπορεί να είναι σκληρό και κυνικό, αλλά έχει και όρια τα οποία αυτή τη στιγμή ξεπερνιούνται και αυτό πρέπει να γίνει σαφές προς πάσα κατεύθυνση.

Εγώ, από τη δικιά μου πλευρά, από το δικό μου μετερίζι πίσω από τα κάγκελα, δεν μπορώ να εκβιαστώ για τίποτα και για κανέναν, για τον πολύ απλό λόγο ότι μου χρωστάνε την ελευθερία μου και δεν τους χρωστώ απολύτως τίποτα. Βιώνω τη συνθήκη του εγκλεισμού με τον σκληρό αποχωρισμό συγγενικών και φιλικών μου προσώπων, της βίαιης απομάκρυνσης από τη ζωή και την καθημερινότητά μου γιατί πολύ απλά αποτελώ τον ιδανικό συνήθη ένοχο. θα το επαναλάβω για ακόμα μία φορά: Δεν έχω καμία απολύτως σχέση με την έκρηξη στο διαμέρισμα της οδού Αρκαδίας, δεν εμπλέκομαι με κανέναν τρόπο στη συγκεκριμένη υπόθεση.

θα δώσω τη μάχη –μέσα και έξω από τις δικαστικές αίθουσες– μέχρι να κατακτήσω την ελευθερία μου.

θα επαναλάβω ξανά πως για την ιστορία μας θα μιλήσουμε εμείς. Ζήσαμε χρόνια ολόκληρα στο περιθώριο του χρόνου, εκεί όπου οι ώρες είναι σταλαγμίτες που κρέμονται στις σπηλιές της μοναξιάς. Ζήσαμε χρόνια ολόκληρα αγκαλιά με το κουτί της Πανδώρας, περιμένοντας δηλητηριασμένοι από ελπίδα και απόγνωση.

Κουβαλήσαμε φέρετρα στις πλάτες μας μαζί με το ιστορικό βάρος που λέει ότι η πολεμική της αξιοπρέπειας χαράζει τον δρόμο της. Περιφρονήσαμε τους δειλούς που εκπροσωπούν τις καρέκλες ενός συστήματος παρωδία. Σεβαστήκαμε τους αντιπάλους που οριοθέτησαν το πεδίο της αντιπαράθεσης στο πραγματικό του μέγεθος. Τώρα ο καθένας βρίσκεται προ των ευθυνών του.

Με τα λόγια του Νίκου Καζαντζάκη από το προσφάτως εκδοθέν βιβλίο του «Ο Ανήφορος»: «…ένας πνευματικός άνθρωπος σήμερα περισσότερο παρά ποτέ έχει μεγάλη ευθύνη. Έχει χρέος να συνεργαστεί με τη μοίρα της εποχής του, να μην λιποταχτήσει, να σταθεί στο σταυροδρόμι όπου φυσούν όλες οι ανησυχίες και οι ελπίδες, Ρόδο των Ανέμων…», γραμμένα το μακρινό 1946, και σε μια εποχή σαν τη σημερινή που όλος ο πλανήτης έχει μετατραπεί σε ένα πολεμικό λουτρό αίματος, από τη γωνιά του κελιού μου ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου κάθε άνθρωπο που στέκεται αλληλέγγυος.

Μέχρι τη δικαίωση, μέχρι την ελευθερία.

Κουράγιο και δύναμη σε όλους τους συγκατηγορούμενούς μου.

ΥΓ.: Αφήνω και ένα ολόκληρο δακτυλικό αποτύπωμα για να διευκολύνω στο μέλλον τους πρόθυμους αχθοφόρους της ΕΛ.ΑΣ.

Πηγή Εφημερίδα των Συντακτών

2ήμερο για την Παλαιστίνη 13-14 Ιουνίου στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο «αλτάι

Ο Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος «αλτάι»//Free Social Space “altai” διοργανώνει διήμερο για την Παλαιστίνη την Παρασκευή 13 και το Σάββατο 14 Ιουνίου 2025.

Στην πολιτική συζήτηση της Παρασκευής 12 Ιουνίου θα παρέμβουν η Παλαιστίνια καλλιτέχνιδα και performer Ντιάνα Σάμπρι, καθώς και οι Boycott from Within, μια συλλογικότητα Ισραηλινών και Παλαιστινίων πολιτών του Ισραήλ που μάχεται ενάντια στο καθεστώς εποικιστικής αποικιοκρατίας και απαρτχάιντ του Ισραήλ από τα μέσα. Η παρέμβαση του εκπροσώπου του BDS Greece θα εστιάσει στην πολυεπίπεδη συνεργασία της Ελλάδας με το Ισραήλ, ενώ θα συζητηθούν δράσεις στα πλαίσια της στήριξης της Πορείας προς τη Γάζα (March to Gaza), αλλά και για τη διοργάνωση αποκεντρωμένων δράσεων αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη στις 21-22 Ιουνίου 2024 με κεντρικά αιτήματα:

• Καμία στρατιωτική συνεργασία με το Ισραήλ
• Άμεσες κυρώσεις κατά του κράτους του Ισραήλ
• Καθολικό εμπάργκο όπλων και τεχνολογίας πολέμου προς το Ισραήλ

Θα υπάρχει μετάφραση προς τα ελληνικά και προς τα αγγλικά.

Το Σάββατο 14 Ιουνίου 2025 θα γίνει στις 20:00 παρουσίαση του νεοσύστατου Πολιτιστικού Δικτύου για την Παλαιστίνη, το οποίο καλεί σε καλλιτεχνικό και πολιτιστικό μποϊκοτάζ κάθε διοργάνωσης που πραγματοποιείται είτε στην Ελλάδα με την στήριξη ισραηλινών θεσμών, είτε στο Ισραήλ. Το δίκτυο γνωρίζει ιδιαίτερη απήχηση και ήδη έχει σημειώσει αρκετές επιτυχίες στην απόσυρση καλλιτεχνών από διοργανώσεις στο Ισραήλ, αλλά και στην απομόνωση καλλιτεχνών που δεν συντάσσονται με το αίτημα για μη στήριξη του γενοκτονικού κράτους του Ισραήλ.

Η βραδιά θα κλείσει δυναμικά από τις 21:00 και μετά με έντεχνο ελληνικό από τον Αλέξανδρο Κτιστάκη, με τη συνοδεία της κιθάρας του, και με Παλαιστινιακή μουσική από την DeeFlexTwice και το συγκρότημα Qahir – قهير.

Σε όλη τη διάρκεια του διημέρου θα υπάρχει κουτί ενίσχυσης από τη συλλογικότητα Gather for Gaza.

ΔΕΘ-ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ

Τον τελευταίο καιρό στην πόλη της θεσσαλονίκης έχει τεθεί ως κεντρικό το ζήτημα του δημόσιου χώρου και του πρασίνου εντός αστικού ιστού. Με αφορμή την επικείμενη ανάπλαση του οικοπέδου όπου πραγματοποιείται η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης (Δ.Ε.θ) και τον χαρακτήρα που πρόκειται να πάρει αυτό, πληθώρα φορέων, συλλογικοτήτων, οργανώσεων και δημοτικών παρατάξεων αναδεικνύουν το ζήτημα με μία διαφορετική, από τα κάτω προσέγγιση. Σε αντίθεση με κυβερνητικά σχέδια που στην ανάπλαση της Δ.Ε.θ βλέπουν ανέγερση φαραωνικών ξενοδοχείων, εμπορικών κέντρων και καινούργιων κτιρίων μετά από κατεδάφιση των ήδη υπαρχόντων, κάτοικοι της πόλης διεκδικούν την εδραίωση ενός δημόσιου χώρου υψηλού πρασίνου με ήπια εκθεσιακή δραστηριότητα, δηλαδή το πρώτο μητροπολιτικό πάρκο της πόλης. Πιο συγκεκριμένα, αυτό που προτείνεται από την σχετική πρωτοβουλία είναι η διατήρηση ορισμένων κτιρίων εντός της Δ.Ε.θ ως ιστορικά και αρχαιολογικά σημαντικά προς ήπια εκθεσιακή εκμετάλλευση, ενώ αντίθετα η βαριά εκθεσιακή δραστηριότητα να μεταφερθεί σε δημόσιο οικόπεδο εκτός πόλης (περιοχή Σίνδου). Στη συνέχεια, όλη η υπόλοιπη έκταση να μετατραπεί σε δημόσιο χώρο προς όφελος της ίδιας της κοινωνίας της θεσσαλονίκης.

Παρόλο που η πρόταση αυτή βασίζεται στην ανάγκη των πολιτών για την δημιουργία ενός χώρου πρασίνου και οξυγόνου, οι διαπραγματεύσεις με τις δημοτικές αρχές της πόλης υπήρξαν άκαρπες. Έτσι, βάσει σχετικού νομοθετικού πλαισίου, εδώ και κάποιο καιρό γίνεται προσπάθεια να μετατεθεί η ευθύνη της απόφασης για το μέλλον της Δ.Ε.θ στους ίδιους τους πολίτες.

Μέσα στα στενά όρια της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, προτείνεται η διενέργεια δημοψηφίσματος από τους/τις κατοίκους της Θεσσαλονίκης για το αν επιθυμούν να γίνει Μητροπολιτικό Πάρκο ο χώρος της σημερινής Δ.Ε.Θ. Προϋπόθεση για να συμβεί αυτό μετά την αρνητική στάση του δήμου, είναι η συλλογή πάνω από 25.000 υπογραφών από δημότες της Θεσσαλονίκης, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως ένας παραπάνω μοχλός πίεσης στα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που λαμβάνουν τις αποφάσεις που αφορούν την πόλη μας-ερήμην μας.

Σε μία Θεσσαλονίκη όπου ανέκαθεν η "ανάπτυξη" έρχεται με έργα δεκαετιών χωρίς καμία πρόληψη για τα προβλήματα που προκαλεί σε καθημερινούς τομείς των πολιτών (βλέπε Μετρό, Fly Over κ.α.) και που τα τελευταία χρόνια ιστορικά κτήρια και γειτονιές μετατρέπονται σε τουριστικά/ξενοδοχειακά θέρετρα, θα πρέπει να αποσαφηνίσουμε τον όρο του δημόσιου χώρου για τους/τις πολίτες και για την εξουσία. Θα πρέπει καταρχήν να αποκρυσταλλώσουμε το πως νοείται ο δημόσιος χώρος για την Εξουσία, όπως την βιώνουμε στην καθημερινότητα μας σε πάρκα, πλατείες και πανεπιστημιακά συγκροτήματα της πόλης.

Το θέμα των δημόσιων χώρων ταλανίζει την Εξουσία (Δήμος, Αστυνομία, Κράτος, Κεφάλαιο, Πρυτανεία, Εκκλησία), καθώς αποτελεί τον μόνο τομέα στον οποίο νοιάζεται και επενδύει πραγματικά για κάτι: για την καταστολή της ελεύθερης έκφρασης και πρόσβασης σε αυτούς.
Μέσα από τη συνεχή συρρίκνωσή του (καταστροφή πάρκων, τραπεζοκαθίσματα, καταστολή) δημιουργεί ένα ασφυκτικό περιβάλλον γύρω από ελεύθερα προσβάσιμους χώρους προτάσσοντας μία νεοφιλελεύθερη λογική απέναντί τους, δηλαδή με μόνο γνώμονα πως ό,τι δεν επιφέρει κέρδος, δεν αξίζει να υπάρχει. Μέσα σε αυτή τη συνεχή υποβάθμιση των δημόσιων χώρων εντάσσεται και το gentrification και η τουριστικοποίηση που λαμβάνει χώρα στο κέντρο και σε άλλες περιοχές της Θεσσαλονίκης. Μία πολιτική που θέλει τις πόλεις νεκροταφεία για να κυκλοφορούν μόνο αμέριμνα γκρουπάκια τουριστών και υψηλά ενοίκια μη προσβάσιμα για τους ίδιους τους κατοίκους των

πόλεων, αφού δεν παράγουν τόσο κέρδος όσο θα μπορούσε να βγει.

Ακόμη, πέρα από την έννοια του κέρδους, η εξουσία στοχεύει στην εξαφάνιση του δημόσιου χώρου, καθώς αποτελούσε από πάντα έδαφος πολιτικής και πολιτιστικής αδιαμεσολάβητης έκφρασης και δράσεων, προωθώντας την δημιουργία και αλληλεπίδραση σε πολλαπλά επίπεδα. θέλοντας έτσι να ενισχύσει την ατομικιστική συνείδηση και να ισοπεδώσει κάθε τι ριζοσπαστικό το οποίο αποκλείει από το κυρίαρχο αφήγημα της στερεοτυπικής πόλης. Δεν είναι λίγα τα περιστατικά στην πόλη μας τον τελευταίο καιρό όπου πλατείες και πάρκα μετατρέπονται σε έδαφος στρατοπέδευσης και ασφυκτικού ελέγχου των κατασταλτικών δυνάμεων (βλέπε πλατεία Καλλιθέας, Α.Π.θ. κι άλλες πλατείες) ή απλούστατα τους χώρους όπου ο κόσμος τραμπουκίζεται από τις δυνάμεις αυτές απλά επειδή υπάρχει σε αυτούς.

Από την συζήτηση αυτή δεν θα μπορούσε να λείπει και το ζήτημα των πανεπιστημίων, όπου τα τελευταία χρόνια έχει απασχολήσει ιδιαίτερα την πόλη της Θεσσαλονίκης. Με μεγάλη ιστορία και συμβολή στην πορεία της πόλης ανά τα χρόνια ως κομβικό σημείο συνάντησης, έκφρασης και δημιουργίας μεγάλου μέρους του πληθυσμού της, τα πανεπιστήμια αποτελούσαν τον μεγαλύτερο δημόσιο χώρο της πόλης. Μετά την πολλαπλή επίθεση που δέχτηκε το πανεπιστήμιο τα τελευταία χρόνια, υπάρχει στοχευμένη προσπάθεια κατάργησης της ιδιότητας αυτής, στερώντας από τους/τις πολίτες έναν σημαντικό τόπο συλλογικής διάδρασης και πολιτικής, πολιτιστικής έκφρασης με μη κερδοσκοπικούς όρους.

Όμως τι σημαίνει πραγματικά ένα Μητροπολιτικό Πάρκο για όλους/ες;

Όταν μιλάμε για έναν δημόσιο χώρο, οφείλουμε να καθιστούμε σαφές ότι πρόκειται για έναν χώρο με πραγματικά ελεύθερους όρους, ο οποίος ανήκει σε όλη την κοινωνία. Ένα μητροπολιτικό πάρκο στην περιοχή της Δ.Ε.θ θα πρέπει να εξασφαλίζει αυτά τα χαρακτηριστικά, τα οποία είναι συνεχώς διεκδικήσιμα από την εξουσία αλλά και από την ίδια την κοινωνία. Ο δημόσιος χώρος, συνεπώς, αποτελεί ένα έδαφος ο οποίος είναι ταυτόχρονα και διαρκώς διεκδικίσιμος από την κοινωνία και από την Κυριαρχία.

Η τελευταία θέλοντας να επιβάλλει τον απόλυτο έλεγχο και την περίφραξη του κέρδους, εφευρίσκει συνεχώς τρόπους προκειμένου να εισχωρήσει σε αυτόν. Ενώ παράλληλα, η ίδια η κοινωνία και τα κινήματα τον διεκδικούν μέσα από την δημόσια και ελεύθερη χρήση του.
Αν επιθυμούμε να μιλάμε για έναν χώρο πράσινο, προσβάσιμο και δημόσιο τότε θα πρέπει αυτόματα να έχουμε και τα παραπάνω στο νου μας για το τι ακριβώς σημαίνει. Η εικόνα των μέχρι τώρα δημόσιων χώρων αποτελεί, πέρα από υποβάθμιση από το κράτος σε περίπτωση μη κέρδους, κι ένα συνεχές πεδίο ελέγχου από αυτό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι και η στρατηγική επιλογή, με το λιγότερο αδιαφανείς διαδικασίες, μεταφοράς του Α.Τ. Λευκού Πύργου στον χώρο της Δ.Ε.θ. Ένα σημείο απέναντι από τον δημόσιο χώρο του Α.Π.θ. κι εντός του εν δυνάμει Μητροπολιτικού Πάρκου της Δ.Ε.θ.

Εκεί είναι, όμως, που παίζουν τον ρόλο τους η κοινωνία και οι κατά τόπους πολιτικές συλλογικότητες και οργανώσεις. Για εμάς, το ζήτημα του δημόσιου χώρου σε κάθε πόλη είναι και ήταν πάντοτε αρκετά καθοριστικό για τις ίδιες τις δράσεις μας. Κι αυτό διότι αυτό είναι το έδαφος όπου αναπνέουμε, διαχέουμε-κοινωνικοποιούμε τις ιδέες μας και παράγουμε πολιτική. Τα τελευταία χρόνια έχουμε συνειδητοποιήσει και παρατηρήσει ακριβώς αυτό: Ότι φαντάζει όλο και πιο δύσκολο να βρεθεί ένας ανοιχτός και ελεύθερος χώρος που να καλύπτει τις ανάγκες μας. Κι αυτό έχει να κάνει με την συνεχόμενη κρατική καταστολή και τον κατ’ επίφαση ελεύθερο χαρακτήρα του δημόσιου χώρου, που έχει καταληφθεί από το κέρδος και την εξουσία.

Αυτό, λοιπόν, χρειάζεται να εξασφαλιστεί: ένα έδαφος από και για τους ίδους τους χρήστες του. Ένας δημόσιος χώρος όπου δεν θα είναι άλλη μία πηγή εκμετάλλευσης και ανάπλασης για κάθε τυχάρπαστο επιχειρηματία και τα συμφέροντα του, ως είθισται ως πρακτική σε τόσες πλατείες και πάρκα. Θα αποτελεί ένα έδαφος για κινηματική δραστηριότητα παντός είδους(εκδηλώσεις, συναυλίες, συλλογικές κουζίνες, bazaar, φεστιβάλ, πολιτική δραστηριότητα). Κι αυτό είναι άλλη μία πτυχή που λείπει από

την πόλη και αποτυπώνει το ασφυκτικό πλαίσιο που επιβάλλεται στα εναπομείναντα πάρκα και πλατείες της πόλης.
Με λίγα λόγια, ένας δημόσιος χώρος έχει και κινηματικό χαρακτήρα, με σεβασμό πάντοτε στις υποδομές του κι αυτός θα πρέπει να διασφαλίζεται. Αλλιώς θα εξελιχθεί όπως και άλλοι δημόσιοι χώροι, εμπορευματοποιημένος και κατακερματισμένος από το κράτος και την αγορά.

Συνοψίζοντας, ένας δημόσιος χώρος αντλεί τα χαρακτηριστικά του από τα εξής:

– Ελεύθερος, δηλαδή απαλλαγμένος από κάθε εξουσία, από κάθε εμπορευματική και αλλοτριωτική σχέση.
– Δημόσιος, δηλαδή ελεύθερα προσβάσιμος με χρήση αδιαμεσολάβητα από την ίδια την κοινωνία.

– Κοινωνικός γιατί οι αποφάσεις αφορούν την απελευθερωμένη κοινωνία στο σύνολό της και τους χρήστες αυτού, που αποτελεί η ίδια.
Ενάντια στην κερδοσκοπική εκμετάλλευση, στηρίζουμε την πρωτοβουλία για ένα μητροπολιτικό πάρκο στην περιοχή της Δ.Ε.Θ. Διεκδικούμε έναν πραγματικά ελεύθερο δημόσιο και κοινωνικό χώρο, ο οποίος να ανταπεξέρχεται στις ανάγκες της κοινωνίας της θεσσαλονίκης και ο οποίος να λειτουργεί προς όφελος των ίδιων των πολιτών της και όχι του κέρδους.

Υπογράφουμε ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο: https://parkodeth.gr/

Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης
Ιούνιος 2025